

RAPORT O STANIE SANITARNYM POWIATU ELBLĄSKIEGO ROK 2022

I. Wstęp	str. 2
II. Choroby zakaźne, epidemiologia	str. 3
III. Szczepienia ochronne	str. 23
IV. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	str. 27
V. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę	str. 29
VI. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej	str. 33
VII. Ocena warunków higieny i bezpieczeństwa pracy	str. 35
VIII. Higiena żywienia, żywności i przedmiotów użytku	str. 38
IX. Ocena stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych	str. 44
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	str. 47
XI. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 55

I. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie Powiatu Elbląskiego prowadzone w roku 2022, odbywały się na podstawie rocznego planu pracy na ten rok, wynikającego z zakresu zadań ustawowych wykonywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Złożyły się na nie także nieplanowane działania doraźne, wynikające z potrzeb bieżących, mieszczące się w kompetencjach PIS.

W 2022 r. zdecydowana większość potencjalnych zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych, mierzona wskaźnikami epidemiologicznymi, nadal utrzymywała się na wcześniej osiągniętym, akceptowalnym poziomie. Wyniki kontroli sanitarnych nadzorowanych podmiotów, przeprowadzanych w roku 2022, wykazały dalszą poprawę standardów technicznych związanych z bezpieczeństwem sanitarnym (zdrowotnym).

Kontynuowano także działania oświatowo-promocyjne, mające na celu wzrost poziomu wiedzy ludności, dotyczącej zdrowia i jego zależności od własnej świadomości i dbałości o te zdrowie, a także podejmowano nowe.

Szczegółowa charakterystyka zjawisk i przyczyn składających się na ocenę stanu sanitarnego Powiatu Elbląskiego została zawarta w poniższej analizie.

II. CHOROBY ZAKAŻNE, EPIDEMIOLOGIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu prowadzi monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na terenie Powiatu Elbląskiego w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Rejestracja zgłoszeń odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny.

Faktyczny obraz sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń zależy od rzetelności i terminowości zgłoszeń podejrzeń lub rozpoznań chorób i zakażeń oraz informacji o wykryciu czynników chorobotwórczych, dokonywanych przez lekarzy, a także pracowników laboratoriów mikrobiologicznych i analitycznych, przekazywanych do organów PIS.

Prawidłowość dokonywanych ocen epidemiologicznych oraz celowość i skuteczność planowanych i realizowanych działań, zależą od wielu czynników. Poza wspomnianą rzetelnością i terminowością zgłoszeń istotne znaczenie ma zakres stosowanej diagnostyki laboratoryjnej, wynikającej z aktualnego stanu wiedzy i techniki diagnostycznej, ale także od stopnia wykorzystania przez lekarzy istniejących możliwości badań.

Wprowadzanie nowych technik laboratoryjnych, pozwalających identyfikować czynniki chorobotwórcze lub stany chorobowe, które dotychczas nie były rozpoznawane, wdrażanie nowej wiedzy z zakresu etiologii chorób lub mikrobiologii, a także, co równie istotne, dostęp do środków finansowych, umożliwiających skorzystanie z diagnostyki laboratoryjnej, decydują o prawidłowym i odpowiednio wczesnym rozpoznaniu zagrożeń oraz o podjęciu skutecznych działań przeciw szerzeniu się tych zagrożeń.

Podstawą działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie Powiatu Elbląskiego w roku 2022 było gromadzenie zgłoszeń o podejrzeniach lub rozpoznanych przypadkach chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgłoszeń dodatnich wyników badań laboratoryjnych w kierunku zakaźnych czynników chorobotwórczych.

Bezpośrednim skutkiem uzyskanych informacji były działania przeciwepidemiczne, podejmowane przez PPIS bezzwłocznie po ich otrzymaniu. Polegały one przede wszystkim na ustalaniu źródeł choroby, mechanizmów, które umożliwiły ich transmisję, dróg którymi się przenosiły, a także, co było istotą szybkich interwencji, na ustaleniu innych osób, które były narażone na zachorowanie lub zakażenie (tzw. osoby z kontaktu) w celu ich ochrony przed skutkami tego narażenia (objęcie nadzorem epidemiologicznym, skierowanie w celu objęcia nadzorem lekarskim, wykonanie szczepienia ochronnego, uniemożliwienie kontaktu zawodowego z innymi osobami wrażliwymi itp.).

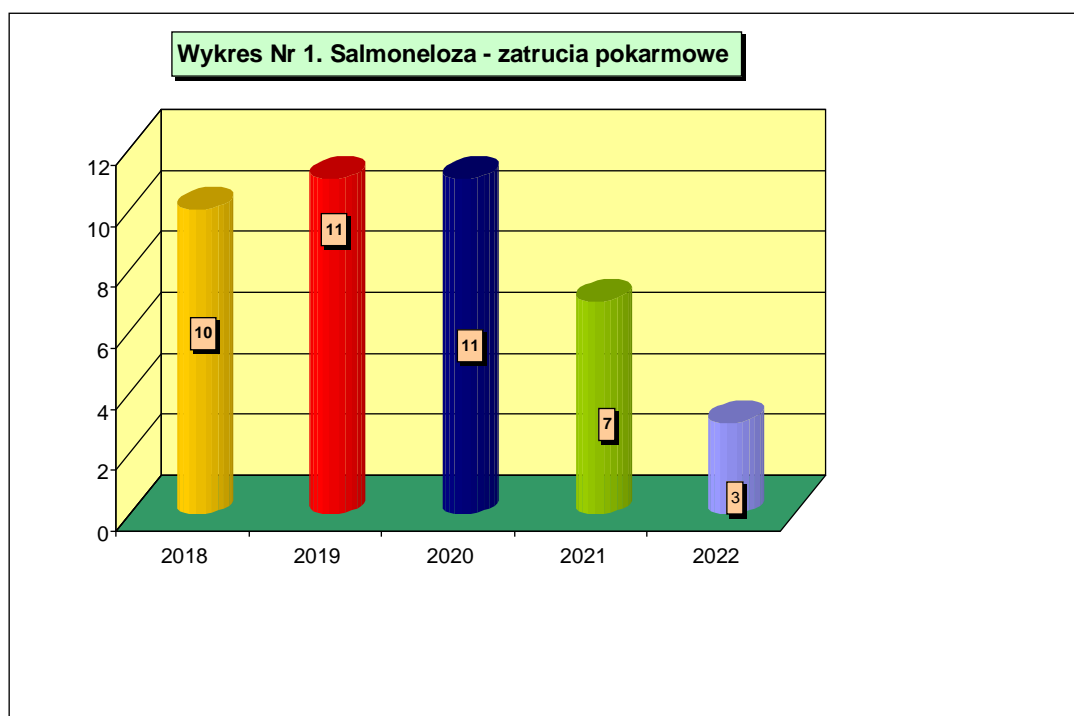
W roku 2022 pracownicy PSSE na terenie Powiatu Elbląskiego przeprowadzili 3166 wywiadów epidemiologicznych, które były wykonywane między innymi z powodu zakażenia wirusem SARS-Cov-2 (2688) oraz z uwagi na narażenie na zakażenie wirusem wścieklizny (po ryzykownych kontaktach ze zwierzętami), po infekcjach żołądkowo-jelitowych, w przypadkach zakażeń ośrodkowego układu nerwowego (zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych), posocznicy, potwierdzeń nosicielstwa wirusowych zapaleń wątroby, zakażeń odkleszczowych itp. Wywiady epidemiologiczne dla wybranych chorób zakaźnych zostały wprowadzone do ogólnopolskiego systemu nadzoru epidemiologicznego EpiBaza, natomiast zachorowania na COVID-19 zostały wprowadzone do ogólnopolskiego elektronicznego Systemu Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych (SRWE).

1. Zachorowalność na wybrane choroby zakaźne na terenie Miasta Elbląga w roku 2022.

1. 1. Salmonellozy

Na terenie Powiatu Elbląskiego wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. W 2022 r. potwierdzono 3 zachorowania wywołane tą bakterią (w tym 3 zatrucia pokarmowe, 1 osobę hospitalizowano). Jest to mniej niż w roku poprzednim, w którym odnotowano 7 przypadków (w tym 7 zatruc pokarmowych, 7 osób hospitalizowano).

Najczęstszym źródłem ognisk zbiorowych zatruc i zakażeń pokarmowych są skażone: mleko i inne produkty nabiałowe, gotowe dania (gotowe potrawy/gotowe posiłki), jaja oraz produkty je zawierające, mięso wieprzowe i drobiowe, owoce morza oraz wtórnie zanieczyszczona żywność pochodzenia roślinnego. Chorobotwórcze dla człowieka bakterie powszechnie występują w przewodach pokarmowych zwierząt i w czasie procesu produkcyjnego może dochodzić do zanieczyszczenia mięsa. Nieodpowiednia obróbka termiczna żywności (niewłaściwa temperatura, zbyt krótki czas obróbki), niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia, a także zanieczyszczenie krzyżowe podczas przechowywania i przygotowywania potraw może prowadzić do zakażenia na człowieka. Liczbę zachorowań na salmonellozy w latach 2018–2022 przedstawia wykres Nr 1.

Wystawiono 8 decyzji administracyjnych dot. wstrzymania uczestnictwa dziecka w zorganizowanych formach wychowania przedszkolnego do czasu uzyskania 3-krotnych kolejnych ujemnych wyników badań kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella.

W roku 2022 nie stwierdzono żadnych nowych przypadków zachorowań na dur brzuszny lub dury rzekome. Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Elblągu pozostaje 1 stały nosiciel duru brzuszego, który jest objęty nadzorem epidemiologicznym.

1.2. Analiza zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Ogółem na terenie Powiatu Elbląskiego w roku 2022 zanotowano 31 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (spadek w stosunku do roku 2021) wywołanych m. in. przez *Clostridium difficile* (27 zakażeń), *Campylobacter* (3 zakażenia) i *Yersinię enterocoliticę* (1 zakażenie). Ogółem z ww. zakażeń jelitowych hospitalizowano 31 osób.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*

Liczba stwierdzonych zakażeń przewodu pokarmowego wywołanego przez *C. difficile* w 2022 roku zmniejszyła się w stosunku do 2021 r. gdzie zarejestrowano 43 przypadki. Można to wytłumaczyć większą hospitalizacją pacjentów z powodu COVID-19. Nadal prowadzony jest monitoring biegunek występujących u pacjentów hospitalizowanych w oddziałach szpitalnych.

Niestety badania takie nie są zlecane przez lekarzy w leczeniu ambulatoryjnym. Zakażenia *C. difficile* wiążą się nadal z szerokim stosowaniem antybiotykoterapii, przewlekłym stosowaniem leków zmniejszających wydzielanie soku żołądkowego (blokery receptora H2 oraz pompy protonowej), leków immunosupresyjnych, cytostatyków itp. W zapobieganiu transmisji drobnoustroju zaleca się izolację pacjentów zakażonych, częste mycie i dezynfekcję rąk, stosowanie rękawic ochronnych i odzieży przez personel medyczny. Niestety pomimo podejmowanych przez personel szpitali działań ograniczających szerzenie się zakażeń, infrastruktura oddziałów szpitalnych (zbyt mała ilość toalet dla pacjentów, zbyt mała powierzchnia pokoi łóżkowych itp.) oraz stale rosnąca liczba pacjentów przyjmowanych ponad normatywną liczbę łóżek, szczególnie na oddziałach internistycznych, sprzyjała szerzeniu się zakażeń szpitalnych.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter* i *Yersinię*

W 2022 r. na terenie Powiatu Elbląskiego zarejestrowano 3 zachorowania wywołane przez bakterie *Campylobacter*. Dla porównania w 2021 r. odnotowano również 3 przypadki zakażenia jelitowego wywołanego przez ten drobnoustroj. Głównym nośnikiem chorobotwórczych dla człowieka bakterii *Campylobacter* sp. są skażone: surowy (niedogotowany/niedopieczony) drób lub inne mięso, niepasteryzowane mleko krowie i kozie oraz ich przetwory.

W zakresie zakażeń wywołanych przez pałeczki z rodzaju *Yersinia* na terenie Powiatu Elbląskiego nie zarejestrowano żadnych przypadków zakażeń.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Escherichia coli* (pałeczka okrężnicy)

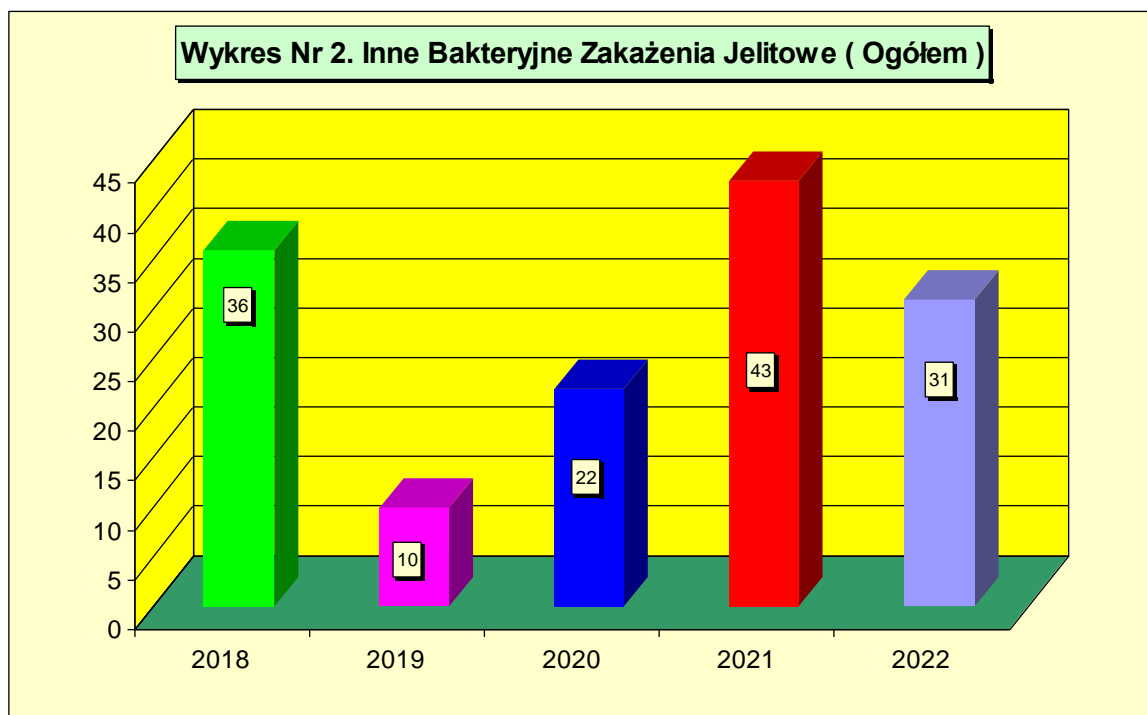
Jest bakterią wchodzącą w skład fizjologicznej flory jelitowej ludzi i zwierząt. Niektóre szczepy tej bakterii są w stanie wywołać chorobę, zwykle w postaci infekcji przewodu pokarmowego, objawiającą się biegunką, nudnościami i wymiotami. Chorobotwórcza *Escherichia coli* jest też najczęstszym czynnikiem etiologicznym tzw. biegunki podróźnych

będącej skutkiem zetknięcia się za granicą ze szczepami tej bakterii odmiennymi od tych występujących powszechnie w Polsce.

Bakterie te mogą być przenoszone z człowieka na człowieka przy niezachowaniu zasad higieny osobistej i higieny otoczenia. Patogeny te mogą również powodować skażenie żywności podczas jej niewłaściwego przechowywania, przygotowywania lub produkcji.

Ogółem w roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego zanotowano 1 przypadek, dla porównania w 2021 r. zarejestrowano również 1 przypadek.

Liczbę zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe w latach 2018–2022 przedstawia wykres Nr 2.

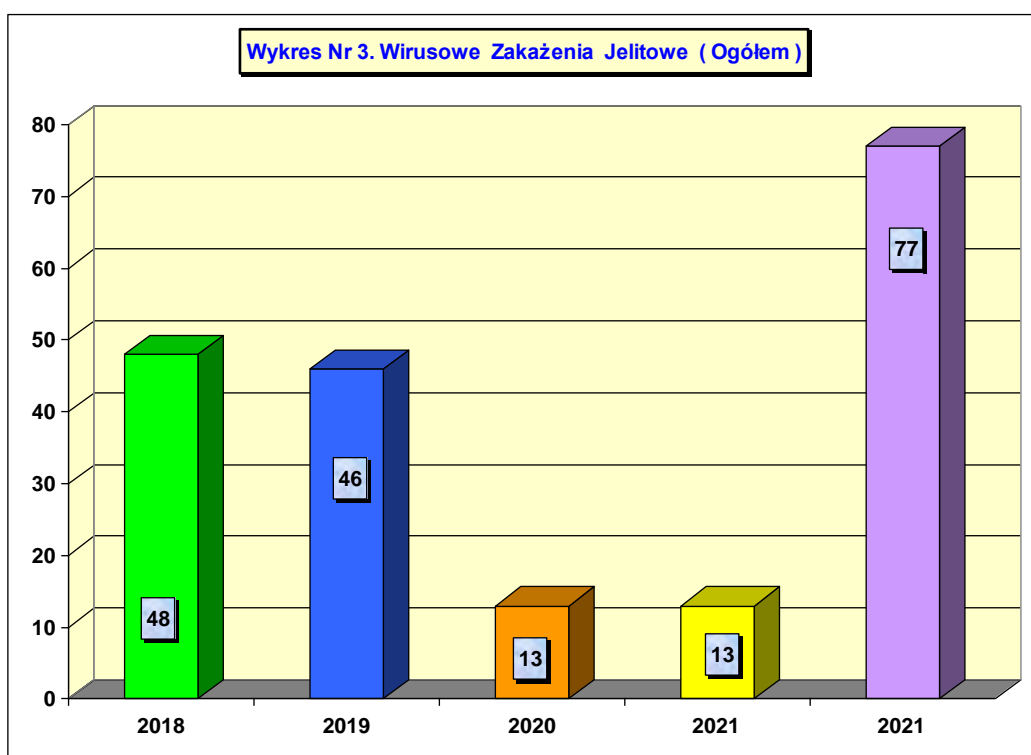

1.3. Analiza wirusowych zakażeń jelitowych.

Na terenie Powiatu Elbląskiego w roku 2022 zanotowano 77 zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy (**wykres Nr 3**), w tym:

- 58 przypadków wywołanych przez rotawirusy,
- 15 przypadków wywołanych przez norowirusy,
- 3 przypadki wywołane przez inne określone i nieokreślone wirusy.
- 1 wirusowe zakażenie jelitowe u dzieci do lat 2

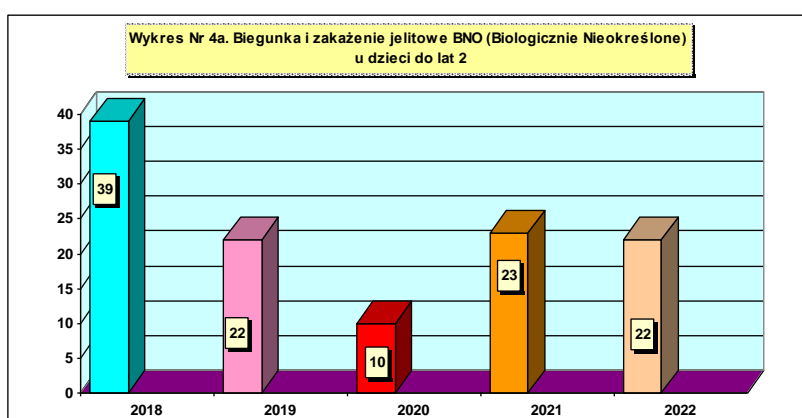
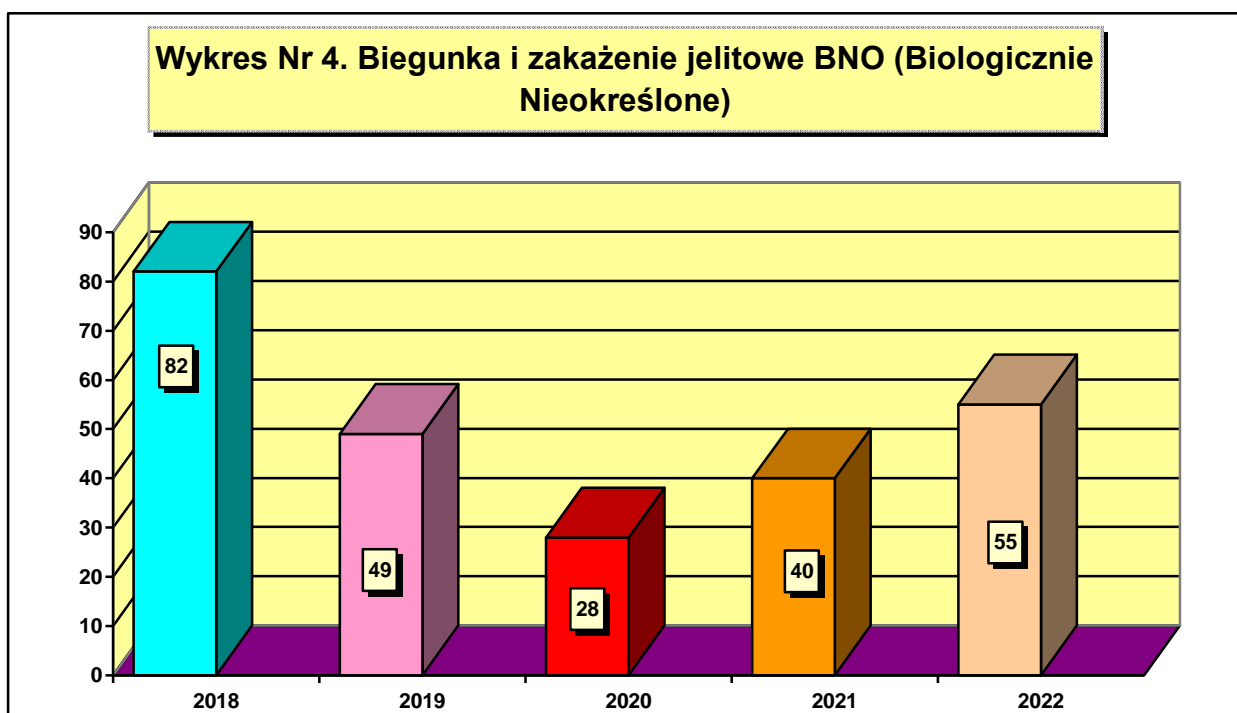
— Zdecydowana większość zachorowań wywołanych przez rotawirusy, zdiagnozowana była u dzieci. Nadal dominującą rolę jako czynnik etiologiczny pełniły rotawirusy. Szczególnie narażone na infekcję są dzieci od 3 miesiąca do 3 roku życia, u których choroba ma także najcięższy przebieg. U starszych dzieci oraz dorosłych przebiega ona łagodniej lub nawet bezobjawowo. Dzieci urodzone po 31.12.2020 są objęte bezpłatnymi szczepieniami przeciw rotawirusom.

1.4. Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe biologicznie nieokreślone (BNO), o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W roku 2022 do PSSE w Elblągu zgłoszono 55 przypadków BNO z terenu Powiatu Elbląskiego (wykres Nr 4), w tym, 22 zachorowania dotyczyły dzieci do 2 roku życia, z czego 18 było hospitalizowanych – (wykres Nr 4a). Łącznie leczeniem szpitalnym objęto 41 osób.

Liczba nie zdiagnozowanych laboratoryjnie infekcji przewodu pokarmowego o podłożu zakaźnym wzrosła w stosunku do poprzedniego roku. Zgłaszane są przede wszystkim przypadki cięższe, które trafiają do lekarza, a szczególnie te, które są hospitalizowane. Wiele przypadków o lżejszym przebiegu nie są zgłaszane lub kwalifikowane są przez lekarza jako niezbyt żołądkowo-jelitowy, który nie podlega zgłoszeniu.

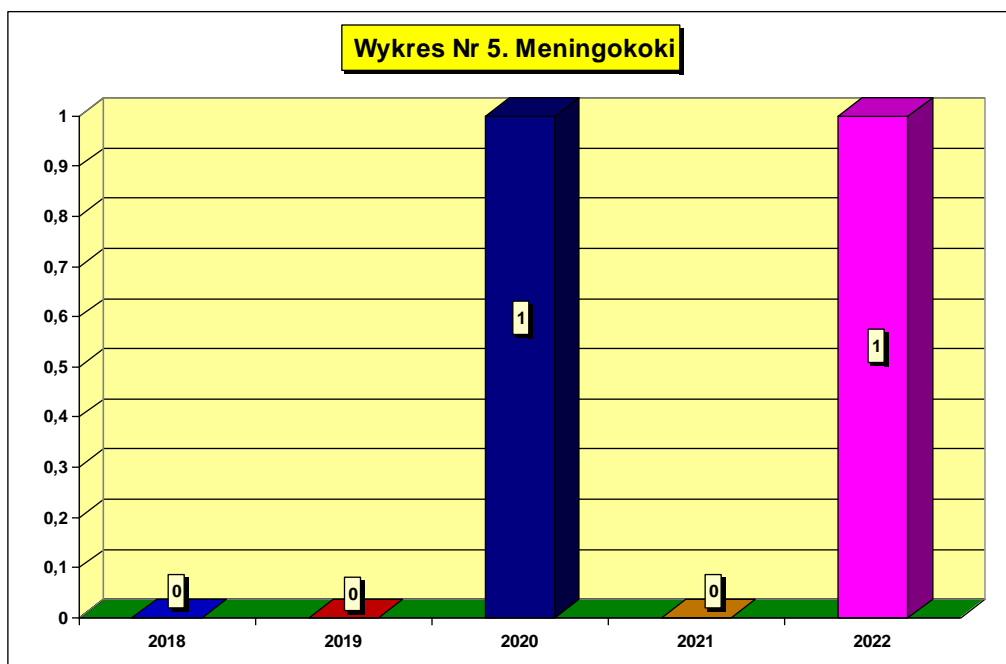

1.5. Inwazyjna choroba meningokokowa

Na terenie Powiatu Elbląskiego w roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołanego przez *Neisserię meningitidis*.

Działania PPIS zawsze polegają na jak najszybszej identyfikacji osób, które w ciągu kilku dni poprzedzających zachorowanie miały z chorym kontakt uprawdopodobniający przeniesienie zakażenia, dotarciu do tych osób (lub ich opiekunów) i skierowaniu ich do lekarzy rodzinnych w celu natychmiastowego podjęcia chemioprophylaktyki, a czas wykonania tych czynności nie przekracza 24 godzin od chwili powiadomienia PPIS o podejrzeniu bądź rozpoznaniu zakażenia przez służby medyczne. W 2022 roku objęto chemioprophylaktyką 8 osób z bliskiego otoczenia chorego.

W Polsce szczepienia przeciw meningokokom są zalecane (niefinansowane z budżetu Ministra Zdrowia). Zasady profilaktyki przeciw tym zakażeniom dostępne są na stronie BIP Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu lub na stronie PZH www.szczepienia.pzh.gov.pl. Liczbę zachorowań na chorobę meningokokową w latach 2018–2022 przedstawia wykres Nr 5.

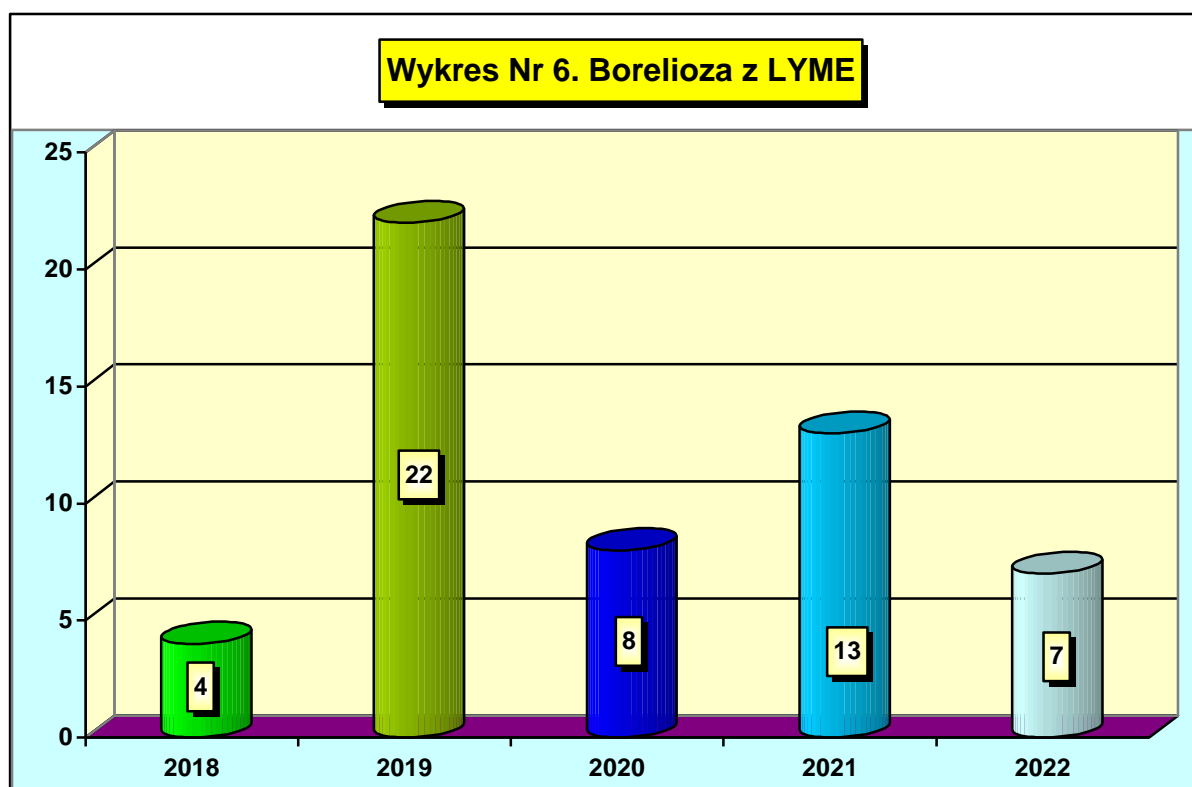
1.6. Analiza zachorowań na boreliozę (Choroba z Lyme)

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki (bakterie) z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju Ixodes, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta – gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. Borelioza występuje na całej półkuli północnej, ale także w Australii. Obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia* są obecne na terenie całego kraju.

Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych oraz właściwego postępowania w przypadku ukąszenia przez kleszcza.

Narażenie mieszkańców Powiatu Elbląskiego na boreliozę jest niezmiennie wysokie. Powiat Elbląski leży w rejonie uznawanym już od wielu lat za endemiczny dla tej choroby (czynnik ją wywołujący „zadomowił” się na tym terenie, znajdując optymalne warunki do życia). Do okoliczności sprzyjających utrzymywaniu się tego stanu należą między innymi duże powierzchnie lasów liściastych, obszarów pokrytych roślinnością krzaczastą i trawiastą oraz nieużytków, obecność licznej populacji zarażonych kleszczy, a także równie licznej populacji małych i średnich ssaków polno-leśnych, będących żywicielami kleszczy.

W 2022 roku zgłoszono 7 potwierdzonych przypadków boreliozy (w tym 1 neuroborelioza), z czego 2 osoby podlegały hospitalizacji (wykres Nr 6). W większości przypadków charakterystycznym pierwotnym objawem choroby był rumień wędrujący.

1.7. Styczność i narażenie na wściekliznę – szczepienia przeciw wściekliznie.

Nadal istotnym problemem jest stała i dość wysoka liczba osób narażonych rokrocznie na kontakt ze zwierzętami podejrzanyymi o zakażenie wirusem wścieklizny.

W latach poprzednich liczba zakażonych wirusem wścieklizny zwierząt dzikich nie przekraczała 10, a wśród zwierząt domowych zasadniczo wirus ten nie był odnotowywany. Pomimo faktu, że w ostatnich kilku latach wścieklizna zwierząt nieudomowionych dotyczyła przede wszystkim nietoperzy, to od 2021 r. nastąpił powrót do klasycznego rezerwuaru tego wirusa – lisów.

Ostatnie przypadki wścieklizny u człowieka w Polsce (śmiertelne) miały miejsce w 2000 i 2002 r. W 2021 r. i w 2022 tak jak w latach poprzednich, nie zarejestrowano na terenie Polski przypadków zachorowań na wściekliznę wśród ludzi.

Rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorze nad podejrzeniami wścieklizny u ludzi polega na współpracy z organami Inspekcji Weterynaryjnej i objęciu nadzorem epidemiologicznym osób ze styczności ze zwierzęciem poddanym obserwacji z powodu podejrzenia zakażenia wirusem wścieklizny.

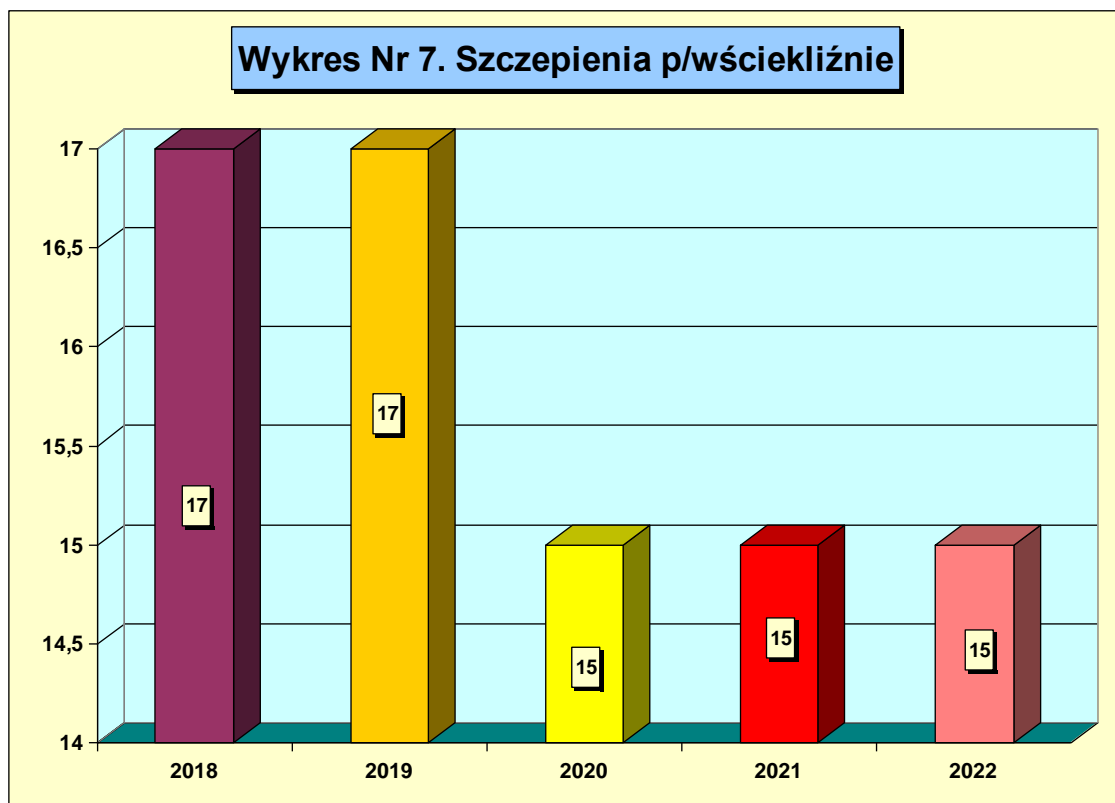
Zapobieganie zachorowaniom na wściekliznę u ludzi w Polsce oparte jest również na szczepieniach poekspozycyjnych stosowanych u osób, które zostały pokąsane przez nieznaną zwierzę podejrzane o wściekliznę, lub gdy śluzówki i/lub zraniona skóra miały kontakt ze śliną zwierzęcia podejrzanego o zachorowanie, oraz na szczepieniach profilaktycznych u osób, które z racji wykonywanego zawodu są szczególnie narażone na zetknięcie się z wścieklizną (np. lekarze weterynarii, pracownicy leśni, osoby wyjeżdżające w regiony, gdzie wścieklizna jest chorobą endemiczną).

Obowiązuje ustawy obowiązek dla właścicieli psów w zakresie szczepienia psów przeciwko wściekliznie, zgodnie z którym posiadacze psów są obowiązani zaszczepić je przeciwko wściekliznie w terminie 30 dni od dnia ukończenia przez psa 3. miesiąca życia, a następnie nie rzadziej niż co 12 miesięcy od dnia ostatniego szczepienia. Pomimo że obowiązek ten nie dotyczy kotów domowych, mając na uwadze obecność wirusa wścieklizny w środowisku naturalnym, niski koszt szczepienia i niepodważalny jego wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie człowieka, rekomenduje się właścicielom kotów regularne szczepienie ich przeciwko wściekliznie.

Na terenie Powiatu Elbląskiego w roku 2022 zarejestrowano 83 ryzykownych kontaktów ludzi ze zwierzętami domowymi i wolno żyjącymi (pogryzienia, podrapania itp.). Wśród tych zdarzeń dominowały kontakty z psami. Każde z takich zdarzeń, w przypadku braku możliwości wykonania u zwierzęcia badania weterynaryjnego (obserwacji), kończyło się podjęciem szczepień przeciw wściekliznie osób poszkodowanych. Łącznie zaszczepiono 15 osób. Dane dotyczące szczepień za lata 2018 – 2022 przedstawia [wykres Nr 7](#)

W roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego nie zarejestrowano ognisk wścieklizny wśród zwierząt domowych i dziko żyjących - monitoring wścieklizny u zwierząt dzikich, prowadzonych przez lokalne służby weterynaryjne, nie wykazuje już od kilku lat przypadków wścieklizny u zwierząt. Pomimo uspokajającej wymowy tej statystyki, procedura szczepienia ludzi mających ryzykowne kontakty ze zwierzętami (pogryzienia, podrapanie, oślinienie itp.) musi być kontynuowana. Należy bowiem pamiętać, że nadzór weterynaryjny dotyczy tylko części gatunków, stanowiących potencjalnych nosicieli wirusa wścieklizny – zwierzęta domowe, lisy, borsuki, jenoty, łasicowate itd.

Wydaje się, biorąc pod uwagę fakt zdecydowanej dominacji wśród osób szczepionych, tych którzy byli zakwalifikowani do szczepienia w wyniku kontaktu z psami i kotami, że najskuteczniejszym sposobem istotnego obniżenia liczby szczepień, a także ryzyka infekcji, jest ograniczenie w mieście liczby zwierząt bezdomnych lub pozbawionych należytej opieki przez właścicieli. Problem pogryzień ludzi przez zwierzęta jest zagadnieniem, które pomimo licznych prób rozwiązania nie doczekało się jeszcze skutecznych rozwiązań. O ww. ryzykownych kontaktach ze zwierzętami PPIS w Elblągu informuje każdorazowo Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz w razie konieczności Straż Miejską.

1.8. Wirusowe zapalenie wątroby (wzw) typu B i C.

Nadal zakażenia wirusem wzw B lub C ujawniane są przypadkowo, podczas wykonywania rutynowych testów w kierunku tych patogenów (np. badania kontrolne przy hospitalizacji na oddziałach zabiegowych, badania profilaktyczne, badania dawców krwi itp.). Osoby te bardzo często nie wykazują żadnych objawów klinicznych.

W roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego zarejestrowano ogółem 5 przypadków zakażeń wirusem wzw typu B i 3 przypadki zakażeń wirusem wzw typu C.

Wykrytych zakażonych oraz osoby z ich najbliższego otoczenia, ustalone w trakcie dochodzenia epidemiologicznego, objęto nadzorem epidemiologicznym oraz skierowano do lekarzy rodzinnych w celu wdrożenia nadzoru lekarskiego.

Ze względu na szczególnie podstępny charakter zakażeń wywołanych ww. wirusami prowadzących do odległych następstw w postaci niewydolności i marskości wątroby, należy nadal monitorować sytuację ze szczególnym uwzględnieniem nowo wykrytych zakażeń poprzez ścisłą współpracę z laboratoriami diagnostycznymi, poradnią chorób zakaźnych i lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej.

Nadal kontynuowane są działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, polegające na wyegzekwowaniu właściwych warunków świadczeń zdrowotnych, zabiegów kosmetycznych, tatuażu związanych z naruszaniem ciągłości tkanek, a także, w odniesieniu do wzw B, szczepienia personelu medycznego oraz kobiet w ciąży i noworodków, zalecanie szczepienia wszystkim osobom dotychczas niezaszczepionym. Istotne jest także dalsze upowszechnianie wiedzy na temat możliwych dróg zakażenia, a wykrywania zakażeń bezobjawowych poprzez zwiększenie dostępności do badań laboratoryjnych.

1.9. Wirusowe zapalenie wątroby (wzw) typu A.

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu A (HAV) jest na całym świecie przyczyną 1,4 mln przypadków ostrego WZW typu A rocznie. Zachorowania występują endemicznie na całym świecie, szczególnie na obszarach o złym stanie sanitarnym. W krajach o niskim statusie sanitarnym do większości zakażeń dochodzi w dzieciństwie i z tego względu przebiegają one bezobjawowo. W krajach europejskich zachorowania występują najczęściej u osób dorosłych i mają przebieg objawowy.

Zakażenia są najczęściej wynikiem pojedynczych zawleczeń z zagranicy, ale mogą też przybierać postać dużych ognisk. Długi okres wylęgania (1-2 mies.), a przede wszystkim intensywne wydalanie wirusa z układu pokarmowego już w okresie 14-21 dni poprzedzających wystąpienie objawów chorobowych, uniemożliwia szybkie wykrycie osób zakażonych i sprzyja „cichemu” rozszerzaniu się ognisk.

W 2022 r. terenie Powiatu Elbląskiego nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw typu A).

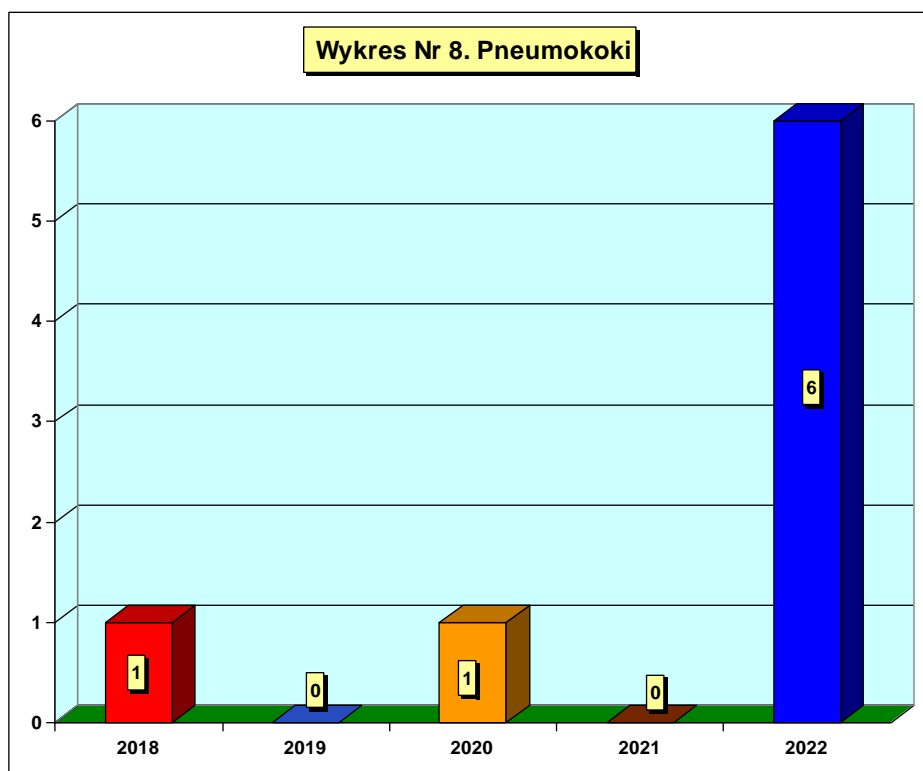
Szczepienie przeciw WZW A jest najlepszym sposobem zapobiegania zachorowaniom. Skuteczność szczepienia przeciw WZW A, po podaniu 2-ch zalecanych dawek, oceniana jest na poziomie 98%, utrzymuje się nie krócej niż 15 lat.

1.10. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoki)

W roku 2022 do PSSE w Elblągu zgłoszono 6 przypadków zachorowań wywołanych przez pneumokoki (wykres Nr 8) na terenie Powiatu Elbląskiego, które przebiegały w postaci posocznicy.

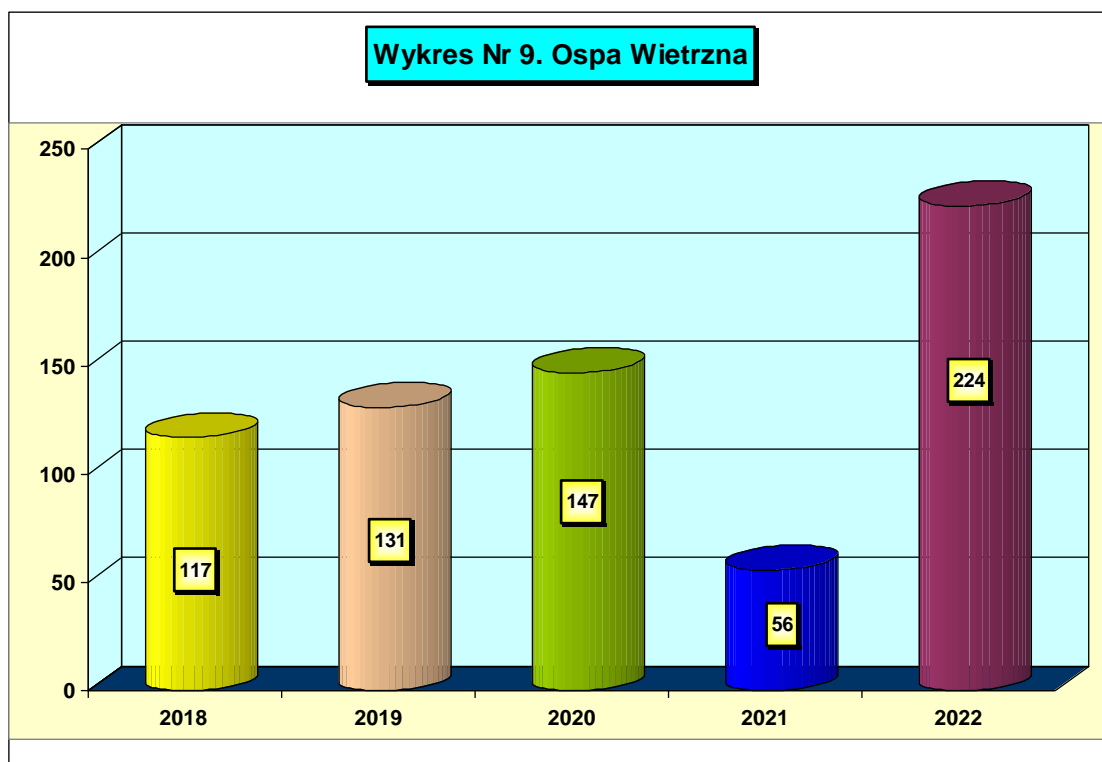
Zakażenia pneumokokowi są infekcjami niedostatecznie diagnozowanymi – badania laboratoryjne wykonuje się głównie u osób dotkniętych ciężkim przebiegiem choroby (przede wszystkim inwazyjną postacią choroby), głównie hospitalizowanych. Statystyki oparte tylko na nielicznych zgłoszeniach od lekarzy są więc niewiarygodne i nie oddają rzeczywistej skali problemu. Jednakże istnieją doniesienia potwierdzające dużą rangę problemu zakażeń pneumokokowych. Należą do nich doniesienia epidemiologiczne z ośrodków krajowych specjalizujących się w tego rodzaju infekcjach, a także stanowisko Światowej Organizacji Zdrowia.

W 2017 r. do Kalendarza Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązek szczepień p/pneumokokom wszystkich dzieci urodzonych od 01.01.2017 r.

1.11. Ospa wietrzna.

Na terenie Powiatu Elbląskiego w 2022 r. zarejestrowano 224 przypadki zachorowań na ospę wietrzną (Wykres Nr 9), z czego najczęściej zachorowań odnotowano w miesiącach: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, u dzieci w wieku od 3-6 lat. Od wielu lat w całej Polsce utrzymuje się tendencja wzrostowa zapadalności na ospę wietrzną, zwłaszcza dzieci, co przemawia za stosowaniem szczepień ochronnych, które niestety są bezpłatne tylko dla nielicznej grupy osób (zgodnie z kalendarzem szczepień).

1.12 Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami radykacji i eliminacji (odra, różyczka, *poliomyelitis*)

W odniesieniu do tych chorób zakaźnych, które nie mają rezerwuaru zwierzęcego (tzn. występują jedynie u człowieka) i dla których dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu, jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy nadal możliwych jej zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby, tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis (synonimy: ostre nagminne porażenie dziecięce, zapalenie rogów przednich rdzenia, choroba Heinego-Medina).

Odra - Odra jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką, kaszlem, zapaleniem spojówek oraz wysypką. Najczęstszym powikłaniem jej przebiegu jest zapalenie płuc oraz zapalenie ucha środkowego.

W 2022 r. do PSSE z terenu Powiatu Elbląskiego nie zgłoszono żadnych zachorowań na odrę. Zachorowania o charakterze i rozmiarach ognisk epidemicznych mogą wystąpić jedynie wśród społeczności lokalnych lub w środowisku szkolnym, w których stopień uodpornienia dzieci i dorosłych jest niewystarczający dla uzyskania odporności zbiorowskiej, która powstaje, gdy liczba osób uodpornionych w danym środowisku osiąga co najmniej 95%.

Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje natomiast u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie (lub jej wcześniej nie przechorowała). Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę, a ze względu na wysoką zakaźność choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie można go zastąpić jakimkolwiek innym środkiem ochrony.

Różyczka - Różyczka jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką oraz wysypką. Pomimo relatywnie łagodnego przebiegu zapobieganie różyczce jest niezwykle istotne ze względu na powodowanie przez wirusa zespołu wad wrodzonych (zespół różyczki wrodzonej) u dzieci urodzonych przez kobiety, które uległy zakażeniu w trakcie ciąży. Po okresie wystąpienia wzrostu zachorowań na różyczkę wywołanych epidemią wyrównawczą (ostatnia miała miejsce w 2013 r.), głównie wśród młodych mężczyzn, którzy nie byli objęci obowiązkowymi szczepieniami w latach 90. XX wieku, w kolejnych latach obserwowano spadek liczby zachorowań na różyczkę w Polsce. Ostatnie zachorowania na różyczkę miały miejsce w Elblągu w 2015 r. (4 osoby).

Pomimo odnotowywanego od kilku lat spadku liczby przypadków Polska uznawana jest za kraj, w którym różyczka występuje endemicznie.

Poliomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce) - *Poliomyelitis* jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą najczęściej w postaci bezobjawowego zakażenia lub niecharakterystycznych objawów z przewodu pokarmowego. W przypadku wystąpienia postaci porażennej wirus powoduje trwałe upośledzenie narządu ruchu. W przebiegu zakażenia może dojść do zgonu spowodowanego porażeniem mięśni oddechowych. Polska, jak i cały Region Europejski WHO, jest oficjalnie wolna od *poliomyelitis* od 2002 r.

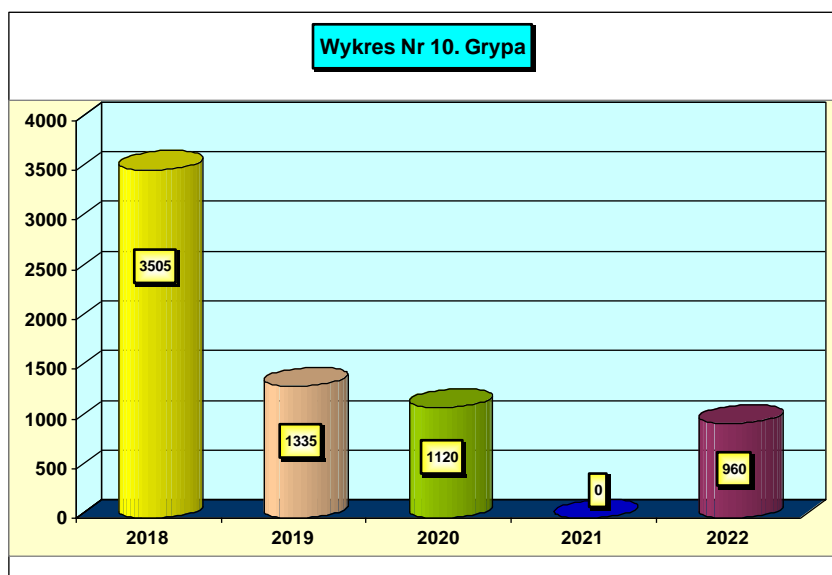
Ostatnie dwa przypadki tej choroby w Polsce spowodowane dzikim wirusem polio odnotowano w 1982 r. (przypadek rodzimy) i w 1984 r. (przypadek zawleczony, wywołany dzikim szczepem wirusa typu 1). Mimo to groźba ponownego wprowadzenia dzikiego wirusa polio do Polski pozostaje realna, aż do momentu wyeradykowania tej choroby na świecie.

W celu zapobieżenia szerzeniu się zakażeń, w przypadku zawleczenia wirusa na obszar Polski, konieczne jest między innymi utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz stałe monitorowanie przypadków ostrych porażek wiotkich, które są poddawane diagnostyce wirusologicznej dla celów nadzoru epidemiologicznego, w celu wykluczenia wirusa polio jako przyczyny wystąpienia tego zespołu chorobowego. Zgodnie z wytycznymi WHO należy dążyć do osiągnięcia wysokiego poziomu zaszczepienia przeciw polio (90%-95%). W Polsce poziom ten obliczany jest dla dzieci w 2 r.ż., zaszczepionych pełnym cyklem podstawowym (3 dawki szczepionki). Szczepienie przypominające w Polsce prowadzi się w 6. r.ż. podając jedną dawkę szczepionki. Szczepienia przeciw polio w Polsce realizowane są przy użyciu szczepionki inaktywowanej IPV. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), do czasu całkowitej eradykacji *poliomyelitis* na świecie, osoby wyjeżdżające na tereny endemicznego występowania *poliomyelitis* powinny posiadać kompletne zaszczepienie (uodpornienie) przeciwko tej chorobie.

Grypa - Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na grypę, szczególnie wielu w okresie jesienno-zimowym, są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że rocznie dotyczyć może 5%–10% dorosłych i 20%–30% dzieci.

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmocnieniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy szczycie zachorowań przypadającym między styczniem a marcem. Rejestruje się wtedy od kilkuset do kilku milionów zachorowań na ostre infekcje dróg oddechowych wywołanych m.in. przez wirusy SARS-CoV-2, wirusa grypy, adenowirusy oraz RSV, spośród których grypa oraz COVID-19 to jedyne choroby, którym można zapobiegać w drodze szczepień. W Polsce jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne (ILI) lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych (ARI), zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

W ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej na terenie Elbląga i Powiatu Elbląskiego nadzorowanym przez PPIS w Elblągu według danych w 2022 r. zarejestrowano 960 przypadków grypy i podejrzeń zachorowań na grypę (dane statystyczne nie umożliwiają podziału na miasto i powiat). **Liczbę zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę w poszczególnych latach przedstawia wykres Nr 10.**

Zapadalność na grypę w 2022 r. była mniejsza niż w latach ubiegłych. Możliwe przyczyny mogą być związane z niezgłaszaniem się chorych do lekarza, jak również ograniczoną diagnostyką spowodowaną pandemią COVID-19 w 2020 i 2021 roku..

Pomimo iż szczepienia przeciw grypie są jedyną skuteczną i bezpieczną metodą zapobiegania tej chorobie oraz jej powikłaniom, a także pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnych kierowanych do społeczeństwa, poziom zaszczepienia przeciw grypie w Polsce jest nadal bardzo niski. Według aktualnych międzynarodowych zaleceń z profilaktyki przeciwgrypowej powinny skorzystać wszystkie osoby chętne, a przede wszystkim osoby z grup ryzyka, np. chorzy przewlekle, kobiety w ciąży, dzieci i osoby starsze

Gruźlica - Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu występującą w postaci klinicznej gruźlicy płuc (najczęstsza postać) oraz gruźlicy innych narządów. Zaraźliwa jest jedynie gruźlica płuc w okresie prątkowania. Pierwszy okres leczenia, trwający najczęściej miesiąc, odbywa się w warunkach izolacji szpitalnej pacjenta. Gruźlica jest chorobą, która może ulec aktywacji po wielu latach od zakażenia pierwotnego, jak również reaktywacji w wiele lat po przebytych leczeniu. Współczesna sytuacja epidemiologiczna gruźlicy jest w znacznej mierze echem sytuacji epidemiologicznej sprzed wielu dziesięcioleci.

Czynnikami ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawiania się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków gruźlicy są:

- przerywanie leczenia gruźlicy przez chorego przed jej zaleceniem,
- prowadzenie leczenia gruźlicy bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźlicy,
- stosowanie leczenia przeciwprątkowego niezgodnie z rekomendacjami dot. zalecanych schematów leczenia i wielkości dawek leków przeciwprątkowych.

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowane od 80 lat szczepienie BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy, takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego. W roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego zaszczepiono 265 noworodków, co stanowiło 97,79% ogółu dzieci żywo urodzonych.

Przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz przewidują obowiązek leczenia szpitalnego osób chorych na gruźlicę w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie. Leczenie osób chorych na gruźlicę jest bezpłatne dla wszystkich osób przebywających w Polsce (także dla cudzoziemców).

Na terenie Powiatu Elbląskiego w 2022 roku 4 osoby zachorowały na gruźlicę i również w 2021 roku, 4 osoby.

1.13. COVID-19

W 2022 r. Inspekcja Sanitarna w Elblągu nadal wykonywała podstawowe działania przeciwepidemiczne, według obowiązujących procedur i zasad, pracując przez 7 dni w tygodniu oraz co najmniej od godz. 7.25 do 21.00. Ponadto PSSE w Elblągu obsługuje dodatkowo ogólnopolską infolinię SEPIS, gdzie osoby dodatkowo obsługiwane są w ciągu 3 godzin, a sprawy związane z koronawirusem zgłaszane przez pacjentów załatwiane w ciągu 24 godzin.

W 2022 r. na terenie Powiatu Elbląskiego zarejestrowano 2688 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19) w tym 105 hospitalizacji. Jest to spadek w porównaniu z 2021 r. kiedy zarejestrowano 3234 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19) w tym 258 hospitalizacji.

Zgonów z powodu zakażenia SARS-CoV-2 w 2022 r. było 32 (w 2021 r. - 282 zgony). Największą liczbę zgonów zarejestrowano w przedziale wiekowym 60 plus (30 zgonów). Zakażenia SARS-CoV-2 nadal rozpoznawane są na podstawie objawów klinicznych tj.: kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu, utrata lub zaburzenie smaku i badań laboratoryjnych wykrycie kwasu nukleinowego SARS-CoV-2 z materiału klinicznego lub wykrycie antygenów wirusa SARS-CoV-2 z materiału klinicznego.

Do dnia 28 marca 2022 r. w przypadku kontaktu z osobą zakażoną, osoby z kontaktu poddawane były obowiązkowej kwarantannie 7 dniowej, natomiast osoba zakażona poddawana była izolacji. Z dniem 28 marca 2022 r. ustawodawca zniósł obowiązek kwarantanny i izolacji.

Najskuteczniejszym narzędziem walki z pandemią koronawirusa są szczepienia. Ukierunkowanie wysiłków na popularyzację szczepień ma niezmiennie ogromne znaczenie.

Zapadalność na wybrane choroby zakaźne na terenie Powiatu Elbląskiego w 2022

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań	Liczba hospitalizacji	Zapadalność
Salmoneloza	3	1	5.5
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	31	31	56.3
Wirusowe zakażenia jelitowe (gółem)	77	77	139.9
Biegunki i zakażenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu-ogółem	55	42	99.9
Płonica (szkarlatyna)	8	0	14.5
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> w tym róża	4	2	7.3
Borelioza	7	2	12.7
Szczepienia p/wścieklicznie	15	0	27.3
Ospa wietrzna	224	5	407.0
WZW typ B – przewlekłe i BNO	5	1	9.1
WZW typ C – przewlekłe i BNO	3	0	5.5
Kiła	0	0	0.0
Gruźlica	4	4	7.3
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	6	6	10.9
Zakażenia SARS-CoV-2	2688	105	4884.3

roku

**Ocena sytuacji epidemiologicznej niektórych chorób zakaźnych na obszarze
Powiatu Elbląskiego na przestrzeni 5 lat.**

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań				
	2018	2019	2020	2021	2022
Salmonelloza	10	11	11	7	3
Czerwonka	-	-	-	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	36	10	22	43	31
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - ogółem	-	-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem	48	46	13	13	77
Biegunki dzieci do lat 2	39	22	10	23	1
Krztusiec	-	1	-	-	-
Płonica (szkarlatyna)	27	47	9	3	8
Choroba meningokokowa inwazyjna	1	1	1	-	1
Róża	6	10	6	6	4
Borelioza z Lyme	4	22	8	13	7
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	-	-	-	-	-
Szczepienia p/wścieklicznie	17	17	15	15	15
Ospa wietrzna	117	131	147	56	224
Różyczka	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typ A	1	2	-	1	-
WZW typ B (przewlekłe i BNO)	7	9	-	-	5
WZW typ C (przewlekłe i BNO)	5	3	-	-	3
Świnka	1	-	1	1	1
Zatrucie jadem kiełbasianym	-	-	-	-	-
Grypa - przypadki potwierdzone	1	-	3	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus. pneumoniae</i>	2	-	1	-	6

III. SZCZEPIENIA OCHRONNE

2. Działania w obszarze szczepień ochronnych w 2022 r.

Obowiązek poddawania się szczepieniom ma w Polsce charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną nałożenia obowiązku szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym jest art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który nakłada obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym na osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające krócej niż 3 miesiące. W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę (rodzic) albo jej opiekun faktyczny. Wykonanie obowiązku szczepień przez osoby zobowiązane do poddawania się szczepieniom (poddawania dzieci szczepieniom) jest zabezpieczone środkami egzekucji administracyjnej.

Szczepienia obowiązkowe oraz zalecane dzieci i dorosłych są realizowane nieodpłatnie w ramach świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Natomiast zakup szczepionek dla realizacji szczepień obowiązkowych jest finansowany w całości z budżetu Ministra Zdrowia.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Obowiązkowe szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu wielu chorobom zakaźnym. Program Szczepień Ochronnych ma charakter wieloletni, a systematyczne realizowanie szczepień zapobiega epidemiom a nawet stopniowej eliminacji i eradykacji niektórych chorób zakaźnych. Corocznie w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych określone są wytyczne dla wykonawców szczepień dotyczące terminów przeprowadzania powszechnych szczepień kalendarzowych dzieci i młodzieży oraz szczególnych przesłanek epidemiologicznych i klinicznych w zakresie realizacji szczepień w wybranych grupach ryzyka oraz wykonywania szczepień poekspozycyjnych.

Zmiany Programu Szczepień Ochronnych rozszerzające obowiązek szczepień przeciw określonym chorobom zakaźnym lub rozszerzające grupy osób nimi objęte są zawsze poprzedzone zmianami prawnymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie szczepień obowiązkowych.

Corocznie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu opracowuje analizę stanu zaszczepienia populacji dzieci i młodzieży w powiecie. Dokonuje się jej na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych (MZ-54), przesyłanego przez każdy podmiot leczniczy przeprowadzający szczepienia ochronne. Wzór i terminy sporządzania sprawozdania określają przepisy o statystyce publicznej.

Analiza uwzględnia m.in.:

- stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień, w odniesieniu do poszczególnych punktów szczepień, całego powiatu, województwa oraz całego kraju;
- porównanie stanu zaszczepienia osób podlegających szczepieniom w roku bieżącym do roku poprzedniego;
- analizę występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Wyniki analizy za rok sprawozdawczy są corocznie przedstawiane podmiotom leczniczym przeprowadzającym szczepienia oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu nadzorował i koordynował wykonywanie rządowego programu uodporniania wrażliwych populacji przeciw chorobom zakaźnym w 12 podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej i 1 podmiocie leczniczym w lecznictwie zamkniętym, świadczących usługi medyczne w zakresie realizacji szczepień ochronnych na terenie powiatu elbląskiego.

Realizacja szczepień obowiązkowych w wybranych rocznikach była nieznacznie niższa jak w roku ubiegłym (obniżenie o 1% w poszczególnych grupach wiekowych). W wyniku dobrej realizacji wykonania populacyjnych szczepień obowiązkowych do 19 roku życia łącznie, przez wiele lat osiągając wszczepialność powyżej średniej w województwie i znacznie przewyższając średnią stanu zaszczepienia w Polsce, występuje wysoki odsetek mieszkańców niewrażliwych na większość chorób zakaźnych, przeciw którym prowadzi się szczepienia obowiązkowe. Skutkiem jest utrzymywanie się odporności zbiorowskiej chroniącej wrażliwe populacje regionu przed masowymi zachorowaniami epidemicznymi.

W roku sprawozdawczym podmioty lecznicze podstawowej opieki zdrowotnej na obszarze powiatu elbląskiego obejmowały opieką profilaktyczną 8 460 dzieci do lat 19, w tym 271 urodzonych w 2022 roku.

Szczepienia obowiązkowe

Na przestrzeni lat obowiązek powszechnych szczepień kalendarzowych (tzn. realizowanych dla całego rocznika po osiągnięciu przez dziecko określonego wieku) był stopniowo rozszerzany i dotyczył szczepień przeciwko gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b oraz *Streptococcus pneumoniae*, odrze, śwince różyczce, a od 2021 roku również przeciw zakażeniom rotawirusowym.

Niektóre szczepienia są jednak realizowane jako obowiązkowe (bezpłatne) w wybranych grupach dzieci, np. ospa wietrzna jedynie wśród dzieci uczęszczających do żłobków oraz innych form zbiorowej opieki nad dziećmi do 3 roku życia.

Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, w powiecie uodporniono kolejne roczniki przeciw chorobom zakaźnym w wyznaczonej populacji do lat 19. W tym celu podano dzieciom 8 269 dawek szczepionek do realizacji szczepień obowiązkowych.

Dodatkowo w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych uodporniono:

- przeciwko ospie wietrznej 35 dzieci uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych – każde dziecko zaszczepiono cyklem 2-dawkowym;
- przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B 21 osób dorosłych, zaszczepiono cyklem 3-dawkowym, a osoby dializowane cyklem 4-dawkowym podwójną dawką.

Uchylający się od wykonania prawnego obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym

Coraz większy problem stanowią rodzice, którzy bez uzasadnienia odstępują od szczepienia swoich dzieci - pomimo licznych wezwań nie zgłaszają się lub nie wyrażają zgody na szczepienia. Zjawisko to rozpowszechnia się od 2013 roku i ma tendencję wzrostową nie tylko na naszym terenie ale również w całej Polsce. Wskutek uchylania się rodziców od wykonania prawnego obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym w wymaganym prawem zakresie, na koniec roku sprawozdawczego łączna suma dzieci, których nie poddano szczepieniom ochronnym wynosiła 43 – nastąpił wzrost ok. 10% w porównaniu do roku 2021 (39 dzieci).

Pomimo tendencji wzrostowej osób nierealizujących obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym, podobnie jak w latach poprzednich tak i w roku sprawozdawczym podmioty lecznicze z powiatu elbląskiego, realizujące program szczepień ochronnych, osiągnęły jeden z najwyższych w województwie warmińsko-mazurskim poziomów wykonania szczepień obowiązkowych. Osiągnięta odporność na choroby objęte tymi szczepieniami, zarówno indywidualna jak i populacyjna, wpływa na bezpieczeństwo epidemiczne społeczności powiatu elbląskiego.

Szczepienia przeciw tężcowi poekspozycyjne

W roku sprawozdawczym uodporniono przeciw tężcowi z tytułu zranienia 201 mieszkańców powiatu elbląskiego, w tym 153 osoby otrzymało dawkę przypominającą a pozostałe pełen cykl szczepień. Szczepienie przeciwko tężcowi wykonywały podmioty lecznicze udzielające pierwszej pomocy medycznej po zranieniu (głównie izby przyjęć, poradnie chirurgiczne), natomiast kolejne dawki realizowano w punktach szczepień podstawowej opieki zdrowotnej.

Szczepienia zalecane

Niezależnie od wykonywania szczepień obowiązkowych, personel punktów szczepień propagował także profilaktykę innych chorób zakaźnych, poprzez wykonywanie szczepień zalecanych nie objętych programem obowiązkowym (m.in. Covid-19, grypa, pneumokoki, ospa wietrzna, meningokoki, zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego, kleszczowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie wątroby A i B, krztusiec).

W roku sprawozdawczym zaszczepiono zalecanymi szczepieniami 1 566 osób co stanowi 3,8% w stosunku do liczby mieszkańców objętych opieką medyczną przez podmioty lecznicze działające na obszarze powiatu elbląskiego, w tym do 19 lat 227 dzieci co stanowi 2,7%. W stosunku do roku 2021 (4,2%) obniżył się odsetek zaszczepionych ogólnie, natomiast nastąpił wzrost zaszczepionych szczepieniami zalecanymi osób do lat 19 (w 2021 r. 2,0%).

Szczepienia zalecane przeciw grypie wykonano na niższym poziomie jak w roku ubiegłym o około 200 osób, co obniżyło o 0,4% odsetek zaszczepionych ogółem.

W roku sprawozdawczym zaszczepiono przeciw grypie 1 311 osób, w tym do 19 lat 70 osób i powyżej 65 lat 865 osób. W związku z możliwością zaszczepienia się w aptece i zakładach pracy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie posiada dokładnych danych ilości osób uodpornionych przeciwko grypie.

Pełne dane można uzyskać w oddziale wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, który ma dostęp do statystyk wszystkich podmiotów realizujących szczepienia przeciwko grypie. Na obniżony odsetek zaszczepionych przeciwko grypie w stosunku do roku ubiegłego, wpłynęło zlikwidowanie bezpłatnych szczepień dla populacji powyżej 18 roku życia, jakie miało miejsce w roku 2021.

Szczepienia przeciw pneumokokom dla dorosłych wykonano u 17 osób, co stanowi spadek zaszczepionych o ok. 80 % w stosunku do roku 2021 (81 osób).

W roku sprawozdawczym przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego uodporniono 18 osób, w tym 1 chłopiec, co stanowi wzrost o 100% (w 2021 r. nie uodporniono nikogo).

Oprócz przedstawionych powyżej szczepień zalecanych przeciwko grypie, pneumokokom i HPV, uodporniono również osoby przeciwko:

- meningokokom – 93,
- ospie wietrznej – 35,
- krztuścowi – 7 (kobiety ciężarne),
- tężcowi – 7,
- błonicy – 7,
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 25,
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu A – 3,
- kleszczowemu zapaleniu mózgu – 41.

Na terenie powiatu elbląskiego nie realizowano żadnego samorządowego programu profilaktycznego związanego ze szczepieniami ochronnymi.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W roku sprawozdawczym zgłoszono do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu 1 łagodny niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) – po szczepieniu szczepionką MMR vaxPro przeciwko odrze, śwince, różyczce u dziecka w 2 roku życia, mieszkańca powiatu elbląskiego.

Dystrybucja szczepionek

Szczepionki są przekazywane z powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej nieodpłatnie do podmiotów leczniczych z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowy na przeprowadzanie szczepień obowiązkowych. Podczas transportu i przechowywania szczepionek zachowany jest tzw. łańcuch chłodniczy (zakres temperatury od 2 do 8°C) oraz stosowane są zasady dobrych praktyk dystrybucji przewidziane w przepisach Prawo farmaceutyczne. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu prowadzi racjonalną gospodarkę szczepionkami zakupionymi przez Ministra Zdrowia, nie dopuszcza do braków w dostawie, jak również do jej przeterminowania i utylizacji z tym związanej.

Wszystkie punkty szczepień działające na terenie powiatu elbląskiego posiadają nowoczesne urządzenia chłodnicze z systemem No Frost i monitoringiem elektronicznym rejestrującym temperaturę całodobowo, z powiadamianiem drogą sms o przekroczonych wartościach temperatury.

W roku sprawozdawczym z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu wydano do nadzorowanych punktów szczepień 26 986 dawek szczepionek.

Pracownicy sekcji epidemiologii nadzorujący szczepienia ochronne, w 2022 r. z ramienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu zorganizowali i przeprowadzili 2 szkolenia w miesiącach: marzec, grudzień, z zakresu szczepień ochronnych dla personelu medycznego z punktów szczepień. Podczas szkoleń przekazano uaktualnioną wiedzę z zakresu wakcynologii, zmiany w przepisach prawa z zakresu epidemiologii, przedstawiono analizy ze szczepień za rok ubiegły, omawiano wykonanie sprawozdań, jak również wymieniano się doświadczeniami z zakresu tematyki szczepień.

Pracownicy nadzorujący szczepienia ochronne w roku sprawozdawczym skontrolowali wszystkie punkty szczepień działające na terenie powiatu elbląskiego. Nieprawidłowości w zakresie przeprowadzania szczepień ochronnych nie stwierdzono.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH I PRAKTYK ZAWODOWYCH NA TERENIE POWIATU ELBLĄSKIEGO W 2022 R.

Rok 2022 z uwagi na stan epidemii był rokiem szczególnym. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona była na realizacji działań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, a kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą zostały zrealizowane w mniejszym zakresie.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem prowadzonych działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Do nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu podmiotów leczniczych należały placówki świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne jak i placówki świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Pierwsza z grup obejmowała szpitale, hospicja, całodobowe ośrodki leczenia uzależnień, natomiast w grupie placówek ambulatoryjnych przeważają nadal przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej i poradnie specjalistyczne, a także inne obiekty, takie jak medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, pogotowia ratunkowe.

W roku 2022 skontrolowano 9 podmiotów świadczących usługi medyczne spośród 51 ujętych w ewidencji PSSE w Elblągu. Kontrole sanitarne objęły:

- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenie zdrowotne – skontrolowano 7 obiektów,
- praktyki zawodowe lekarskie – skontrolowano 2 obiekty indywidualnych praktyk lekarzy dentyków.

W 2022 r. w żadnym z skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szpitale

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu znajdują się placówki udzielająca stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. Szpital Powiatowy spółka z o.o. ul. Kopernika 24a w Pasłęku oraz Ośrodek Terapii InPuris spółka z.o.o. w Hucie Żuławskiej 10A.

W roku 2022, pomimo trwającego stanu epidemii, w ww placówce kontynuowano prace remontowe dostosowywania warunków technicznych i funkcjonalnych pomieszczeń do obowiązujących wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022, poz. 402).

W ramach tych działań w Szpitalu Powiatowy spółka z o.o. w Pasłęku przy ul. Kopernika 24A w Pasłęku zakończono modernizację Oddziału Chorób Wewnętrznych w ramach, której utworzono izolatorium z trzema łózkami, które mogą być przeznaczone do leczenia pacjentów zakażonych wirusem Sars-CoV-2.

Placówki „otwartej” służby zdrowia (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie specjalistyczne, indywidualne praktyki lekarskie i pielęgniarskie itp.)

W roku 2022 skontrolowano stan sanitarny i techniczny w 9 podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. W żadnym z skontrolowanych obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2022 kontynuowano prace remontowe w związku z koniecznością poprawy warunków technicznych i funkcjonalnych pomieszczeń w placówkach służby zdrowia.

W ramach tych działań m.in. :

- przeprowadzono malowanie ścian i wymieniono podłogi w gabinetach lekarskich, w gabinetach zabiegowych, w pomieszczeniach porządkowych oraz w ciągach komunikacyjnych w Ośrodku Zdrowia „Markusy” Jadwiga Arndt w Gronowie Elbląskim,
- przeprowadzono malowanie ścian oraz wymieniono podłogi w ciągach komunikacyjnych w pomieszczeniu porządkowym oraz w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pacjentów w Ośrodku Zdrowia „Markusy” Jadwiga Arndt w Markusach.

Zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID 19

W 2022 w związku z koniecznością leczenia pacjentów zakażonych SARS-CoV-2 Szpital Powiatowy w Pasłęku przy ul. Kopernika 24A utworzył na terenie Oddziału Chorób Wewnętrznych izolatorium z 3 łózkami przeznaczonymi do leczenia pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2. Rozwiązanie to funkcjonuje nadal.

V. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

Nadzór nad jakością wody jest jednym z podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu realizowali ten nadzór w roku 2022 na terenie Powiatu, monitorując jakość wody oraz kontrolując funkcjonowanie systemu zaopatrzenia w wodę, a także ściśle współpracując z podmiotami wykonującymi zadanie zaopatrzenia ludności w wodę.

W roku 2022 ilość mieszkańców Powiatu, korzystających z wody dostarczanej przez zorganizowane systemy wodociągowe nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego (99,5%). Najlepiej kształtowała się sytuacja w gminach: Markusy, Milejewo, Gronowo Elbląskie i Godkowo, gdzie 100% gospodarstw domowych posiadało wodę wodociągową. W pozostałych gminach odsetek mieszkańców korzystających z wody wodociągowej przedstawiał się następująco:

- gm. Tolkmicko – 99,5%
- gm. Elbląg – 99,3 %
- gm. Pastęk – 99,8%
- gm. Młynary – 99,5%
- gm. Rychliki – 96,1%

Wśród 25 systemów zaopatrzenia w wodę, objętych nadzorem sanitarnym w powiecie ziemskim, wodę o niekwestionowanej jakości na koniec 2022 roku produkowały wszystkie wodociągi sieciowe, zaopatrujące miejscowości Powiatu tj. 54 754 mieszkańców (100%).

W 2022 r. liczba ludności korzystającej z wody o niekontrolowanej jakości wynosiła 279 osób (są to własne ujęcia przydomowe).

Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody przeznaczonej do spożycia, produkowanej przez wodociągi zaopatrujące ludność zamieszkującą powiat ziemski, spełniała wymogi obowiązujących norm.

W trakcie 2022 roku, odnotowano 1 skażenie mikrobiologiczne w wodzie pochodzącej z systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj.: w wodociągu sieciowym Surowe gm. Pastęk. W związku

z powyższym wystawiono decyzję na warunkowe korzystanie z wody w ww. wodociągu (ilość bakterii grupy coli na poziomie wynoszącym < 10 jtk/100 ml, przy jednoczesnym braku obecności *Escherichia coli* (0 jtk/100 ml), Enterokoków (0 jtk/100 ml). Po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez podmiot odpowiedzialny za jakość wody w przedmiotowym wodociągu oraz po pobraniu powtórnych prób wody przez administratora tego wodociągu, potwierdzonych badaniem próbek wody pobranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu, stwierdzono poprawę jej jakości do wartości zgodnych z obowiązującymi normami sanitarnymi i uchylono decyzję.

Pod koniec 2021 roku na wniosek Zakładu Usług Komunalnych w Godkowie wydano decyzję na okres od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.03.2022 r., na warunkowe korzystanie z wody nieuzdatnionej z wodociągu sieciowego w Godkowie, podawanej bezpośrednio ze studni w związku z planowaną przebudową stacji uzdatniania wody w miejscowości Godkowo. Decyzja została przedłużana: w dniu 31.03.2022 r. do 30.06.2022 r., w dniu 29.06.2022 r. do 30.09.2022 r., w dniu 30.09.2022 r. do 20.10.2022 r., w dniu 20.10.2022 r. do dnia 10.11.2022 r. Po analizie sprawozdania z badań próbki wody pobranej przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu, a także w oparciu o przedstawiony Raport z badań próby wody pobranej przez pracownika Laboratorium Badania Wody i Ścieków w Ząbrowie na zlecenie administratora wodociągu, stwierdzono przydatność wody do spożycia i uchylono decyzję.

W 2022 roku, podobnie jak w 2021, kontynuowano grupowanie małych wodociągów do systemów zaopatrzenia posiadających wodę o wymaganych standardach zdrowotnych - podłączono miejscowość Kiersity gm. Rychliki do wodociągu w Krupinie gm. Rychliki tworząc jeden system zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Jakość wody o właściwych, zgodnych z obowiązującymi przepisami parametrach, na koniec 2022 r. posiadały wszystkie wodociągi zlokalizowane w gminach: Elbląg, Gronowo Elbląskie, Młynary, Tolkmicko, Markusy, Milejewo, Rychliki, Pasłęk.

Wykaz wodociągów i studni produkujących wodę o niewłaściwej jakości

Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody przeznaczonej do spożycia, we wszystkich systemach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz w ujęciach indywidualnych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu spełniała wymogi obowiązujących norm.

W roku 2022 nastąpiła poprawa jakości wody w niżej wymienionych wodociągach:

- poprawa jakości wody pod względem mikrobiologicznym :

1. Wodociąg sieciowy Surowe gm. Pasłęk

- poprawa jakości wody pod względem fizykochemicznym :

1. Wodociąg sieciowy Godkowo gm. Godkowo

Jakość wody do picia i wynikające z niej ryzyko zdrowotne, uzależnione jest w znacznym stopniu od stanu technicznego obiektów i urządzeń wodnych. Istniejące, chociaż zmniejszające się sukcesywnie z roku na rok rozdrobienie systemów zaopatrzenia w wodę sprawia, że utrzymanie pojedynczych ujęć i stacji uzdatniania wody, staje się z przyczyn ekonomicznych trudne lub wręcz niemożliwe do wykonania. Świadomość takiego stanu rzeczy oraz współpraca w tym zakresie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu z jednostkami samorządowymi i podejmowane przez nie działania, mające na celu scalenie i spójność systemu zaopatrzenia w wodę pozwoliły na całkowite lub częściowe wyeliminowanie takich źródeł zaopatrzenia w wodę.

Pozytywnym przejawem zmian, jakie zaszły w roku 2022 jest więc kontynuowanie rozbudowy sieci wodociągowej w ww. gminach oraz działania podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, tj. modernizacja istniejących stacji uzdatniania (w gminie Godkowo), które zasilają istniejące systemy zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zabezpieczając nieprzerwaną jej dostawę oraz scalanie wodociągów zaopatrujących pojedyncze miejscowości. Niemniej jednak taka sytuacja, podobnie jak w roku ubiegłym, może stwarzać istotny problem, dotyczący wyczerpania istniejących zasobów ujęć wody (te same ujęcia zaopatrują coraz większą liczbę miejscowości) oraz ewentualnego pogorszenia parametrów jakości wody ze względu na nieskuteczność uzdatniania wynikającą ze zbyt dużego jej poboru oraz możliwej w tej sytuacji niewydolności urządzeń uzdatniających w stosunku do zapotrzebowania. Dodatkowo, ewentualne zdarzenia losowe typu np. powódź, bezsprzecznie uwypuklają, w przypadku ewentualnego zanieczyszczenia mikrobiologicznego, szczególnie właśnie dużego systemu zaopatrzenia w wodę, potrzebę wypracowania właściwych procedur w kwestii sprawnego zabezpieczenia w wodę pitną w sytuacji kryzysowej.

Ocena ryzyka zdrowotnego wiążącego się ze spożyciem wody z wodociągów Powiatu Elbląskiego

W roku 2022 stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych norm wśród wskaźników fizykochemicznych w wodociągu zlokalizowanym w miejscowości Godkowo gmina Godkowo: amonowy jon (0,55 mg/l - 0,68 mg/l; norma 0,5 mg/l, warunkowy poziom 3,0 mg/l); mangan (114 µg/l - 336 µg/l; norma 50 µg/l, warunkowy poziom 200 µg/l); żelazo (470 µg/l - 2700 µg/l; norma 200 µg/l, warunkowy poziom 3000 µg/l); mętność (2,5 NTU -17 NTU; norma 1 NTU, warunkowy poziom 15 NTU). Przyczyną wystąpienia zanieczyszczeń w ww. wodociągu było podawanie do sieci wody nieuzdatnionej, bezpośrednio ze studni w związku z przebudową stacji uzdatniania wody w miejscowości Godkowo.

W roku sprawozdawczym pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu pobrali do badania kontrolne próby wody z objętych nadzorem pływalni tj.: z Pływalni w Hotelu: „Folwark & SPA” w Kadynach i z pływalni w Hotelu "Srebrny Dzwon" w Kadynach w gm. Tolkmicko. W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu, ze względu na niespełnienie norm jakościowych stwierdzonych w 3 przypadkach poboru wody wydał: 2 decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności dla pływalni w Kadyny Folwark Hotel & SPA Kadyny 18 – ze względu na odstępstwo od wymagań mikrobiologicznej i chemicznej jakości wody i 1 decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności dla pływalni w Hotelu „Srebrny Dzwon” Kadyny 31– ze względu na odstępstwo od wymagań chemicznej jakości wody do kąpielni.

Po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez administratorów ww. obiektów, potwierdzonych wynikami badania wody decyzje zostały uchylone. Jakość ciepłej wody użytkowej z natrysków w ww. obiektach spełniała wymagania sanitarne. Administratorzy ww. pływalni prowadzili stałą, wewnętrzną kontrolę jakości wody basenowej, sprawozdania do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu przedkładano terminowo. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Przeprowadzono także kontrole obiektów basenowych w zakresie utrzymania należytego stanu higienicznego – uchybień nie stwierdzono. Dla ww. pływalni Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu wydał zbiorcze roczne oceny jakości wody w których stwierdził spełnienie norm jakościowych w odniesieniu do obowiązujących przepisów.

– **Badanie ciepłej wody w kierunku bakterii z rodz. *Legionella***

W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wewnętrznych instalacjach wodociągowych, wykonywano badania parametru *Legionella* sp. w ciepłej wodzie użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, jak również w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W roku sprawozdawczym w ramach sprawowanego nadzoru pobrano 5 próbek ciepłej wody użytkowej - z Powiatowego Szpitala w Pasłęku przy ul. Kopernika 24A (2 próbki) oraz 3 próbki z: Domu Pomocy Społecznej „Krokus” Władysławowo 4, gm. Elbląg (1), Domu Pomocy Społecznej w Tolkmicku ul. Szpitalna 2 (1) i z Domu Pogodnego Seniora „Remi”, Bogaczewo 17C, gm. Elbląg (1).

W związku z przekroczeniem dopuszczalnej ilości bakterii *Legionella* sp. w zbadanych próbkach ciepłej wody użytkowej wydano dla podmiotu leczniczego tj. Powiatowego Szpitala w Pasłęku i podmiotów opiekuńczych łącznie 6 decyzji merytorycznych z rygorem natychmiastowej wykonalności zakazujących użytkowania urządzeń wytwarzających aerozol wodno-powietrzny/instalacji wody ciepłej. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych potwierdzonych prawidłowymi wynikami badań decyzje zostały uchylone.

Próbki wody ciepłej, na podstawie zaplanowanych harmonogramów badań ciepłej wody użytkowej, pobrano w ramach nadzoru również z natrysków w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny (pływalnie) na pływalniach. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnej ilości bakterii *Legionella* sp.

Wszystkie podmioty lecznicze i opiekuńcze a także administratorzy obiektów użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny przedstawili do akceptacji harmonogramy badań ciepłej wody w kierunku *Legionella* sp.w ramach wewnętrznej kontroli. Przesłane harmonogramy badań na rok 2022 po weryfikacji zostały zaakceptowane. Podmioty na bieżąco raportowały do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu sprawozdania z przeprowadzonych badań.

Ocena kąpielisk

W roku 2022 na terenie Powiatu funkcjonowało 1 kąpielisko – zbiornik o nazwie „Jeziorko” w Pasłęku, oparty na zasobach wodnych rzeki Wąskiej. Podobnie jak w latach ubiegłych nadzór nad jakością wodą sprawował organizator tego miejsca - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pasłęku. Badania wody w sezonie letnim przeprowadzał Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w ramach kontroli urzędowej oraz administrator obiektu. Jakość wody odpowiadała wymaganiom określonym w obowiązujących przepisach.

Na podstawie Sprawozdań z wykonanych badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu wystawił cztery oceny jakości wody, w których stwierdził przydatność wody do kąpeli i Ocenę sezonową jakości wody w kąpielisku „Jeziorko” w Pasłęku po zakończonym sezonie kąpielowym 2022 roku. Informacje o bieżącej ocenie jakości wody były niezwłocznie zamieszczane na stronie Serwisu kąpieliskowego. Ponadto w ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzona została przez pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu kontrola, w trakcie której uchybień nie stwierdzono.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu zaopiniował również pozytywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Pasłęku, w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na terenie Miasta i Gminy Pasłęk na rok 2022, na wniosek złożony w roku sprawozdawczym przez Burmistrza Pasłęka.

Ocena gospodarki ściekowej

Stopień skanalizowania miejscowości na terenie Powiatu kształtował się na poziomie 26,8% - wzrósł w odniesieniu do roku ubiegłego o 0,3 %. Biorąc pod uwagę dostępne rozwiązania techniczne w zakresie unieszkodliwiania ścieków bytowych, mieszkańcy powiatu elbląskiego z miejscowości nieskanalizowanych posiadający szamba coraz częściej decydują się na zakładanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Taka sytuacja, wobec jednoczesnego wysokiego i wciąż poprawiającego się stopnia zwodociągowania terenu, może rodzić nieprawidłowości w prowadzeniu gospodarki ściekowej, które w konsekwencji mogą generować zagrożenia dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi.

Ścieki bytowe z miejscowościach nieskanalizowanych w najlepszym razie gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone na pobliskie oczyszczalnie ścieków, przy czym wątpliwości budzi sprawa faktycznego braku odpływów nieczystości z tych zbiorników do środowiska (szczelności szamb i systematyczności ich opróżniania). Część gospodarstw rolnych nie posiada szczelnych zbiorników, a ścieki bytowe odprowadzane są do gleby, rowów melioracyjnych lub cieków wodnych. Odprowadzanie ścieków do środowiska może więc przekładać się pośrednio jako potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi, z uwagi na możliwość zanieczyszczenia mikrobiologicznego i fizykochemicznego wód stanowiących źródła wody do spożycia przez ludzi, zanieczyszczenia płodów rolnych przeznaczonych do bezpośredniego spożycia (na surowo – np. warzywa) oraz wody i karmy spożywanej przez zwierzęta hodowlane.

VI. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W roku 2022, na terenie Powiatu pod nadzorem PPIS w Elblągu znajdowały się 282 obiekty użyteczności publicznej. Były to obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, odnowy biologicznej, baseny oraz inne obiekty (sportowe, kulturalno-widowiskowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, parkingi, place zabaw itp.). Nie wszystkie z nich były zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym (dotyczy to głównie świetlic i parkingów oraz wybranych obiektów o charakterze kulturalno-widowiskowym). Skontrolowano 95 obiektów spośród 170 zaplanowanych, zespół 5 pochylni, 4 niezaplanowane obiekty (ujęte w ewidencji), a także 5 nowych obiektów użyteczności publicznej. W pozostałych 75 obiektach nie przeprowadzono kontroli sanitarnych z powodu ich likwidacji/zawieszenia działalności wynikających z czasowego ograniczenia prowadzenia działalności w związku z epidemią COVID-19 i trudnej sytuacji gospodarczej, w której znaleźli się przedsiębiorcy. Ponadto pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu do końca marca nie podejmowali czynności kontrolnych z uwagi na przedłużone do marca 2022 r. ograniczenia, wynikające z ogłoszonego stanu epidemii COVID-19 i zaangażowania pracowników Sekcji Higieny Komunalnej do zadań przeciwepidemicznych (obsługa sekretariatu, zadania z zakresu epidemiologii itp.). Ograniczenie liczby wykonanych kontroli wynikało też z długotrwałej absencji jednego pracownika (zwolnienie lekarskie i urlop macierzyński).

Podczas kontroli sanitarnych podobnie jak w roku 2021 nie stwierdzano nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w 2022 roku nie wystawił żadnej decyzji administracyjnej, dot. złego stanu sanitarno-technicznego obiektu użyteczności publicznej. Żaden z obiektów nie budził zastrzeżeń również w zakresie sanitarno-porządkowym. Nie nałożono też mandatów karnych.

W 2022 roku, w związku ze zniesieniem ograniczeń wynikających z obowiązującego jeszcze na początku roku w Polsce stanu epidemii, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu zaopiniował 1 imprezę masową, o charakterze kulturalno-rozrywkowym zorganizowaną na terenie Powiatu, w Pasłęku. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu pozytywnie ocenił warunki organizacji powyższej imprezy. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu, na pisemną prośbę wnioskodawców, zajął stanowisko wobec warunków organizacji 3 imprez o charakterze kulturalno-rozrywkowym nie posiadających statusu imprezy masowej.

W roku 2022 rozpatrywano interwencje mieszkańców powiatu w związku jakością wody dot. jej barwy i zapachu na terenie gmin: Godkowo, Pasłek i Markusy – przeprowadzono kontrolę jakości wody. W wyniku przeprowadzonych weryfikacji jakości wody stwierdzono jej przydatność do spożycia, sprawy zakończono. Interwencje rozpatrzone zgodnie z posiadaną kompetencją.

Ponadto, w 2022 r. udzielono pisemnych informacji dot. zgłoszonych zapytań i wątpliwości na temat.:

wniosek Burmistrza Pasłęka o wydanie opinii w sprawie usunięcia odpadów niebezpiecznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu, działając w trybie art. 26a ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.) uznał za konieczne, ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi, podjęcie niezwłocznych działań w celu zabezpieczenia pojemników z niebezpiecznymi środkami chemicznymi zgodnie z uregulowaniami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach i w dniu 30.08.2022 r. pozytywnie zaopiniował wniosek Burmistrza Pasłęka w sprawie spełnienia przesłanek konieczności usunięcia odpadów niebezpiecznych składowanych na terenie działek nr 30 i nr 255 (grunty rolne) w miejscowości Borzynowo 8 gm. Pasłek

Na wyróżnienie, z uwagi na stan techniczny oraz bieżący stan sanitarny, zasługiwały w 2022 roku n.w. obiekty: Środowiskowy Dom Samopomocy Rzeczna 19 gmina Pasłęk; hotele: Hotel „Młyn Klekotki” w Klekotkach gm. Godkowo, Hotel „Srebrny Dzwon” w Kadynach gm. Tolkmicko, Hotel Nowa Holandia – Nowe Pole 1B gm. Elbląg; motele – zajazdy: Zajazd „Folwark Żuławski” we Władysławowie 4a gmina Elbląg, „Hotelik 51” przy ul. Westerplatte 51 a w Pasłęku, Pensjonat „Agro-Dolina” Nowe Dolno 46 gm. Markusy; inne zakłady, w których świadczone są usługi hotelarskie: Kamienica Apartamenty przy ul. Krasickiego 5 w Pasłęku, Agroturystyka EKO FARMA „VITALIS” Zastawno, gm. Młynary; Zajazd Bankietowo -Weselny „Dolina Sadosiów” – Dobry 24 gm. Godkowo; Salon Fryzur „Artego” ul. Ogrodowa 54 D w Pasłęku; gabinety kosmetyczne: „Beauty Essence” przy ul. Dworcowej 30/33 w Pasłęku, Gabinety Kosmetyczne w Hotelu „Srebrny Dzwon” w Kadynach gm. Tolkmicko; Centrum Odnowy Biologicznej przy Hotelu „Młyn” w Klekotkach; inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: Zakład Fryzjerski, Solarium Młynary ul. Styczniowa 7, Salon Fryzjerski i Solarium „Beauty”, ul. Elbląska 4, 82-340 Tolkmicko; tereny rekreacyjne: Park Rekreacyjno-Edukacyjny w Pasłęku, Plac 1000-Lecia; sportowe: Stadion Sportowy przy ul. Kraszewskiego w Pasłęku; inne obiekty użyteczności publicznej: kulturalno-widowiskowe: Biblioteka publiczna w Gronowie Elbląskim, Izba Historii Kanału Elbląskiego w Buczyńcu gm. Pasłęk, Pochylnie na Kanale Elbląskim; sportowe: Pole golfowe w Rzecznej gm. Pasłęk.

VII. RAPORT SEKCJI HIGIENY PRACY

1. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy

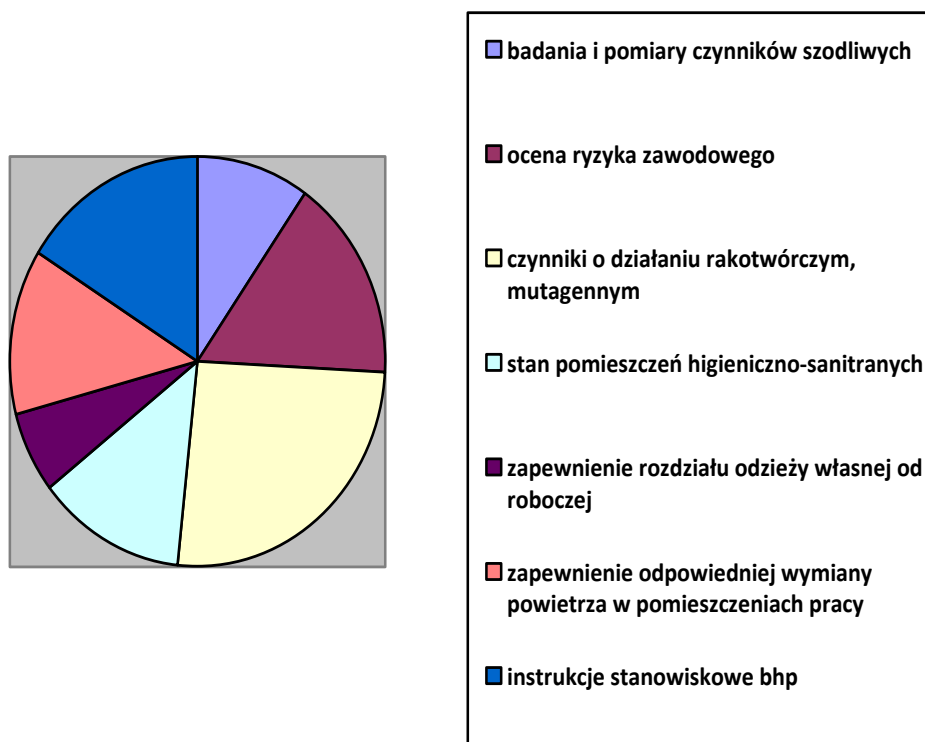
Głównymi kierunkami działań podejmowanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w roku 2022 w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego była realizacja zadań zmierzających do poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników, ograniczenia narażenia pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, a tym samym zapobieganie występowaniu chorób zawodowych i innych schorzeń związanych z warunkami środowiska pracy. Działania te zostały określone w „Wytycznych do działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2022 r. w zakresie higieny pracy”. Głównym celem było prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w zakresie ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników, występujących w miejscu pracy, poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w zakładach.

W roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór bieżący w zakresie higieny pracy nad 390 zakładami pracy, zatrudniającymi ok. 8200 pracowników.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu w roku 2022 przeprowadzili 15 kontroli w zakładach pracy, m. in. w zakresie przestrzegania przepisów higieniczno – sanitarnych w środowisku pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego. Wzmocniony nadzór sprawowano nad zakładami pracy, w których pracownicy są narażeni na czynniki szkodliwe: hałas, czynniki chemiczne, czynniki biologiczne, pyły, drgania mechaniczne działające na organizm człowieka przez kończyny górne lub drgania mechaniczne o ogólnym działaniu na organizm człowieka oraz nad zakładami, w których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów higieniczno–sanitarnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w roku 2022 wydał 7 decyzji administracyjnych, zawierających 31 nakazów dotyczących:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- oceny ryzyka zawodowego,
- substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- instrukcji stanowiskowych bhp,
- utrzymania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz znajdujących się w nich urządzeń w stanie zapewniającym bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich przez pracowników,
- zapewnienia rozdziału odzieży własnej pracowników od roboczej,
- zapewnienia odpowiedniej wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy.

Wykres 1. Zestawienie rodzaju wydanych nakazów w decyzjach administracyjnych w roku 2022 dotyczących zakładów pracy znajdujących się na terenie Powiatu Elbląskiego.

W 2022 roku do Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Elblągu wpłynęło 8 zgłoszeń prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Do zakładów pracy na terenie Powiatu Elbląskiego, w których występowały szczególnie zagrożenia zdrowotne dla pracowników zaliczono obiekty, w których pracownicy są narażeni na działanie czynników bądź procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Obecnie obowiązuje zmieniony wykaz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, do których zaliczono m. in.:

- 1) prace związane z narażeniem na pył drewna w zakładach stolarskich, tartakach,
- 2) prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy,
- 3) prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika,
- 4) prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla.

Celem państwowej inspekcji sanitarnej w najbliższych latach będzie wskazanie pracodawcom zagrożeń, związanych z występowaniem wskazanych czynników w środowisku pracy, egzekwowanie obowiązków w zakresie bezpieczeństwa warunków pracy w narażeniu na czynniki rakotwórcze / mutagenne oraz ograniczanie tego narażenia.

2. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w obszarze chemikaliów

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował także nadzór nad przestrzeganiem wymogów zawartych w ustawie o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz nadzór nad detergentami, produktami biobójczymi poprzez przeprowadzenie kontroli podmiotów dystrybuujących produkty chemiczne, a także kontrolując podmioty gospodarcze wykorzystujące ww. produkty w swojej działalności zawodowej.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzili 6 kontroli w zakładach stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej, znajdujących się na terenie Powiatu Elbląskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawuje również nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 poprzez kontrolę przepisów:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172),
- rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie prekursorów narkotykowych.

W ramach nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Główny Inspektor Sanitarny prowadzi rejestr zatruć w formie elektronicznej jako System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

3. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W 2022 roku w Powiecie Elbląskim pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego znajdowały się 3 obiekty dotyczących wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi, w tym 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne oraz 2 obiekty obrotu produktami kosmetycznymi (2 sklepy).

W bieżącym roku sprawozdawczym skontrolowano 1 obiekt obrotu kosmetykami - 1 sklep na terenie Powiatu Elbląskiego.

4. Choroby zawodowe

W roku 2022 wszczęto 1 nowe postępowanie administracyjne w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej u osoby zatrudnionej w zakładzie pracy na terenie Powiatu elbląskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu wydał trzy decyzje stwierdzające choroby zawodowe.

Ponadto w pierwszym kwartale 2022 roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Elblągu zostali skierowani do wykonywania zadań w związku ze zwalczaniem pandemii Covid-19.

VIII. RAPORT O STANIE SANITARNYM ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

W roku 2022 na terenie Powiatu Elbląskiego, PPIS w Elblągu sprawował nadzór sanitarny nad 682 obiektami, w tym:

- 284 obiektami produkcji żywności;
- 284 obiektami obrotu żywnością; w tym 9 środków transportu do przewozu żywności;
- 87 obiektami żywienia zbiorowego otwartego, w tym: 42 zakładów małej gastronomii;
- 49 zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego;
- 1 wytwórnią materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 7 miejscami obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 275 kontroli sanitarnych.

W 198 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego.

Mandaty karne

W wyniku kontroli sanitarnych nałożono 46 mandatów karnych na sumę 10500 zł, w tym:

- piekarnie	2	na sumę	1000 zł
- sklepy spożywcze	35	na sumę	7600 zł
- magazyny hurtowe	1	na sumę	100 zł
- obiekty ruchome i tymczasowe	1	na sumę	100 zł
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte	7	na sumę	1700 zł

Wydano:

- 22 decyzji administracyjnych,
- 4 decyzji zmieniających termin wykonania zaleceń,
- 17 decyzji zezwalających na prowadzenie działalności (*dotyczy tylko zakładów wybudowanych, adaptowanych, zmodernizowanych*)
- 149 decyzje o nałożeniu opłat za czynności kontrolne,
- 41 decyzji o wykreśleniu z rejestru,
- 44 zaświadczeń o spełnieniu wymogów sanitarnych (koncesja na alkohol),
- 62 zaświadczeń o wpisie do rejestrów, o dokonaniu zmian;
- 9 zaświadczeń na przewóz środków spożywczych,
- 5 tytuł wykonawczy,
- 8 upomnienia,
- 2 postanowienia o nałożeniu grzywny
- 6 zaświadczeń i opinii (obiekty znajduje się pod stałym nadzorem),
- 25 innych decyzji (rozszerzenie działalności, obiekty sezonowe)
- 1 decyzja umarzająca zawiadomienia

Powody nakładania mandatów:

- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracją producenta,
- brak bieżącej czystości w miejscach produkcji i obrotu żywnością,
- środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia,
- brak HACCP,
- brak monitoringu temperatur w urządzeniach chłodniczych,
- brak identyfikacji towaru.

Wycofano z obrotu produkty żywnościowe z powodu ich niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz przechowywania środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracją producenta (w roku 2021 wycofano żywność o wartości 2155,58 zł w roku 2022 o wartości 3603,51 zł).

Nadal najczęściej spotykanymi wykroczeniami są przeterminowane artykuły spożywcze (wyroby cukiernicze i ciastkarskie, owoce, warzywa, koncentraty spożywcze, ziarno zbóż i przetwory zbożowo mączne, zioła i przyprawy, mięso, podroby i produkty mięsne, mleko i przetwory mleczne, kawa, herbata, ziarno roślin oleistych, majonezy, musztardy, sosy, orzechy w tym arachidy, napoje alkoholowe).

Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Delegatura w Elblągu i Inspekcji Ochrony Środowiska w Elblągu:

W związku z pismem W-MPWIS znak BŻ-N.9022.13.1.2022 z dnia 09.03.2021 r., dotyczącym „Planu działania na 2022 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w tym:

- **3** kontrole sanitarne z pracownikami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Delegatura Elbląg w:

- Gospodarstwie Rolnym Grzegorz Kulpa, Huta Żuławska 11,82-316 Milejewo (prowadzona uprawa: porzeczki czerwonej, porzeczki czarnej, agrestu, truskawki);
- Gospodarstwie Rolnym Andrzej Kamecki Jegłownik ul. Nowodworska 9, 82-335 Gronowo Elbląskie (prowadzona uprawa: pszenicy, rzepaku, grochu, fasoli);
- Przedsiębiorstwie P&W Wikrowo 3, 82-335 Gronowo Elbląskie (prowadzona uprawa pszenicy)

▲ **2** kontrole sanitarne z pracownikiem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura Elbląg w:

- ▲ Gospodarstwie Rolnym Magdalena Kos Bądy, 14-400 Pasłek (prowadzona uprawa owoców miękkich – maliny, czarnej porzeczki, truskawki);
- ▲ Gospodarstwie Rolnym Krzysztof Barański Wysoka 1, 14-411 Rychliki (prowadzona uprawa truskawki).

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

**Przeprowadzono wspólnie z pracownikami Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej
2 kontrole sanitarne:**

- 1 kontrolę sanitarną w Hurtowni mrożonek DANA Sp. j., ul. Berylowa 10, Gronowo Górne, 82-310 Elbląg. Sporządzono protokół Nr HŻ.9020.1.460.2022.JW.2, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 1 kontrolę sanitarną w Grill Bar Nowa Holandia, Nowe Pole 1B, 82-310 Elbląg. Sporządzono protokół Nr HŻ.9020.2.254.2022.JW.2, w którym opisano następujące nieprawidłowości: w obiekcie drzwi do chłodni nr 2 z odpryskami farby, ze nieszczelną uszczelką; regały w magazynie suchym z oznakami korozji; podłogi w magazynie oleju częściowo uszkodzone, z ubytkami; podłogi w magazynie suchym częściowo uszkodzone, z ubytkami; ściany w chłodni nr 3 z widocznymi oznakami zawilgocenia, zapleśnienia; sufit w ciągach komunikacyjnych (przed chłodni nr 2) z odpryskami farby; sufit w zmywalni naczyń stołowych z odpryskami farby. Wystawiono decyzję administracyjną Nr 2/23 znak: HŻ.9020.2.254.2022.JW.7 z dnia 09.01.2023 r. z terminem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości do dnia 30.04.2023 r.

Przeprowadzono 4 kontrole w związku interwencją konsumentów na niewłaściwą jakość środków spożywczych - brak terminów przydatności na artykułach spożywczych. Sprawy dotyczyły:

- niewłaściwa jakość gotowych potraw oferowanych do sprzedaży (kebab, kurczaki wings, "Prodiż pełen smaków", ślimaki),

Wystawiono 1 mandat karny na kwotę 300 zł.

Przeprowadzono 4 kontrole w związku z interwencją klienta dot. nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego i zakładzie produkcyjnym.

Sprawy dotyczyły:

- nieodpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń
- braku dokumentacji HACCP

Wystawiono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (żłobki, przedszkola, szkoły, DPS, półkolonie, półzimowiska) dokonano 29 ocen żywienia pod względem jakościowym oraz 1 ocenę ilościową - jakościowe na podstawie raportów, magazynowych zawierających wykazy surowców, środków spożywczych i ich gramatury.

Analizowane jadłospisy są różnorodne, uwzględnione są warzywa, owoce sezonowe w postaci surówek, sałatek, wprowadzono do żywienia dzieci owoce i warzywa suszone, soki warzywno-owocowe bez dodatku cukru. Potrawy sporządzane są z naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych, stosowane są naturalne mieszanki ziołowe. Podczas kontroli omówiono oceniane jadłospisy dekadowe, oraz udzielono instruktażu na temat racjonalnego sposobu żywienia, uwzględniając normy żywienia zgodne z IŻŻ.

W Publicznej Szkole Podstawowej w Gronowie Elbląskim w jadłospisie stwierdzono nieprawidłowości, które należy poprawić w celu lepszego stanu żywienia dzieci i młodzieży w stołówce szkolnej.

W analizowanym jadłospisie negatywnie oceniono:

- brak różnorodności produktów węglowodanowych, w dekadzie przeważają ziemniaki – niedostateczna częstotliwość podawania produktów zbożowych pełnoziarnistych (np. kasze grube, ryż brązowy, makaron z mąki razowej), które są dobrym źródłem węglowodanów złożonych, błonnika regulującego pracę przewodu pokarmowego;
- niedostateczna ilość warzyw i owoców, które powinny znajdować się w każdym posiłku. Za porcję uważa się ok. 100 g. warzyw/owoców. Ważne jest zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy warzywami (więcej), a owocami (mniej), ze względu na większą ilość cukrów prostych w owocach, czyli zazwyczaj 2 porcje warzyw do 1 porcji owoców. Warto korzystać z warzyw i owoców sezonowych oraz lokalnych, a także urozmaicać ich asortyment oraz sposób podawania (np. surowe, gotowane, duszone, pieczone);
- W ocenianym jadłospisie nie występuje w ogóle ryba, która powinna pojawiać się co najmniej jeden raz w tygodniu. Ryby są bogatym źródłem kwasu dokozaheksaenowego (DHA) i eikozapentaenowego (EPA) czyli niezbędnych nienasyconych kwasów tłuszczowych. Kwasy te są konieczne do prawidłowego wzrostu dzieci, budują tkankę nerwową mózgu oraz warstwę lipidową siatkówki oka.

Pobrano do badań laboratoryjnych 57 próbek żywnościowych. Zakwestionowano dwie próbki:

- jedna próbka krajowej mąki pszennej typu poniżej 900 tj. „Mąka pszenna chlebowa”, wyprodukowaną przez: MŁYN P.U.H. s. c. Grażyna i Ferdynand Borkowscy, ul. Elbląska 33, 82-335 Gronowo Elbląskie, pobraną do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w kierunku mikotoksyn, w zakładzie produkcyjnym MŁYN P.U.H. s.c. Grażyna i Ferdynand Borkowscy, ul. Elbląska 33 w Gronowie Elbląskim. Badanie laboratoryjne wykazało przekroczenie najwyższej dopuszczalnej zawartości ochratoksyny A .
- jedna próbka krajowej mąki pszennej typu powyżej 900 tj. „Mąka pszenna z pełnego przemiału Gronowska”, wyprodukowaną przez: MŁYN P.U.H. s. c. Grażyna i Ferdynand Borkowscy, ul. Elbląska 33, 82-335 Gronowo Elbląskie, pobraną do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w kierunku mikotoksyn, w piekarni przy ul. Diamentowej 4 w Gronowie Górnym. Badanie laboratoryjne wykazało przekroczenie najwyższej dopuszczalnej zawartość ochratoksyny A.

W związku z przestrzeganiem przepisów przeciwepidemicznych związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 przeprowadzono 50 kontroli sanitarnych (kontrole przeprowadzono przy okazji innych kontroli np. kompleksowych czy sprawdzających). Nałożono 4 mandaty na łączną kwotę 500, m.in. za brak przestrzegania nakazów i zakazów przeciwepidemicznych.

Ogólną ocenę zakładów żywnościowo- żywnościowych w poszczególnych grupach przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Zestawienie zbiorcze klasyfikacji obiektów żywnościowo-żywnieniowych na terenie Powiatu Elbląskiego – za rok 2022

nr GUS	rodzaj obiektów	liczba obiektów			liczba obiektów o złym stanie sanitarnym
		wg ewidencji w ciągu roku	w tym		
			skontrolowanych	Skłasyfikowanych	
	Obiekty produkcji żywności	284	58	47	
01	Wytwórnice lodów	4	4	4	
02	Automaty do lodów	4	4	4	
04	Piekarnie	7	4	0	
05	Ciastkarnie	4	4	4	
06	Przetwórnice owocowo – warzywne i grzybowe	3	3	3	
07	Browary i słodownie	1	1	0	
09	Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód	1	1	1	
10	Zakłady garmazeryjne	2	2	1	
11	Zakłady przemysłu zbożowo młynarskiego	1	1	0	
17	Wytwórnice suplementów diety	3	3	2	
18	Wytwórnice żywności dla określonych grup	1	1	1	
21	Produkcja pierwotna	249	29	26	
21a	Producenci żywności w warunkach domowych	3	0	0	
21b	Inne wytwórnice żywności	1	1	0	
	Obiekty obrotu żywnością	254	131	97	
22	Sklepy spożywcze	180	111	94	
22a	w tym super, hipermarkety	12	11	9	
23	Kioski spożywcze	1	0	0	
24	Magazyny hurtowe	3	3	3	
24a	w tym: hurtownie suplementów diety	1	0	0	
25	Obiekty ruchome i tymczasowe	8	4	0	

26	Środki transportu	9	9	0	
27	Inne obiekty obrotu żywnością	53	4	0	
	Obiekty żywienia zbiorowego	87	52	29	
28	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	87	52	29	
28a	w tym zakłady małej gastronomii	42	33	20	
28b	W tym zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	5	3	0	
29	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	49	33	24	
29d	Bloki żywienia w szpitalach	1	0	0	
29d ₁	W tym żywienie w systemie cateringowym	1	0	0	
29g	bloki żywienia w domach opieki społecznej	3	1	1	
29h	Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	2	2	2	
29h ₁	W tym żywienie w systemie cateringowym	2	2	2	
29i	stołówki szkolne	24	17	14	
29i ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	5	2	2	
29j	Stołówki w bursach i internatach	1	1	1	
29k	stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach	5	5	0	
29l	stołówki w przedszkolach	4	2	2	
29l ₁	w tym żywienie w systemie cateringowym	1	0	0	
29ł	Stołówki w domach dziecka i młodzieży	2	2	2	
29n	Stołówki w zakładach specjalnych	1	1	1	
29p	inne zakłady żywienia	6	2	1	
29p ₁	W tym żywienie w systemie cateringowym	1	1	1	
31	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	0	0	
32	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	7	1	1	
32a	w tym: a) hurtownie	1	1	1	
	b) sklepy	6	0	0	
	OGÓŁEM	682	275	198	

IX. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU ELBLĄSKIEGO

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad placówkami dla dzieci i młodzieży przeznaczonymi zarówno na pobyt dzienny, jak i całodobowy, dla których warunki i zasady funkcjonowania określają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w odniesieniu do żłobków i klubów dziecięcych
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w odniesieniu do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w odniesieniu m. in. do miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce , w odniesieniu do uczelni oraz szkół wyższych, ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej , w odniesieniu do m.in. placówek wsparcia dziennego, pogotowia opiekuńczo-wychowawczego, domów dziecka.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku.
- higieny procesów nauczania.

1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży.

W roku 2022 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu sprawował nadzór nad 44 stałymi placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz 10 placówkami wypoczynku i rekreacji dla dzieci i młodzieży (2 placówki wypoczynku zimowego i 8 placówek wypoczynku letniego). Katalog placówek objętych nadzorem obejmował:

- kluby dziecięce,
- przedszkola,
- szkoły wszystkich typów,
- placówki wsparcia dziennego,
- placówki wychowania pozaszkolnego
- pozaszkolne placówki specjalistyczne
- placówki z pobytem całodobowym,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- placówki wypoczynku i rekreacji.

W 2022 r. przeprowadzono łącznie 35 kontroli sanitarnych.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek w 2022r. :

- na terenie gminy Godkowo zlikwidowano Punkt Przedszkolny w Dobrym,
- na terenie gminy Milejewo, w Pomorskiej Wsi utworzono Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, w skład którego wchodzi szkoła oraz internat.

2. Stan sanitarny budynków lub ich części, w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dla dzieci i młodzieży.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu w ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania dzieci i młodzieży nie stwierdził nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej.

3. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej:

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. We wszystkich skontrolowanych placówkach stwierdzono dobry stan techniczny urządzeń, pomieszczeń zaplecza sanitarnego, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, bieżącą czystość oraz zapewnienie środków higieny osobistej, co składa się na podstawowe standardy higieniczne.

Wszystkie skontrolowane w 2022 r. placówki podłączone były do wodociągu miejskiego/ gminnego, większość obiektów było podłączonych do centralnej sieci kanalizacyjnej (miejskiej/gminnej), w 5 placówkach stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej, z czego 3 placówki posiadały zbiorniki bezodpływowe (szamba), 2 placówki – własne oczyszczalnie ścieków;

Skontrolowane obiekty wyposażone były w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających, nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, wszystkie placówki zapewniły dostęp do zimnej i ciepłej wody bieżącej, pomieszczenia sanitarne wyposażone były w środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk, papier toaletowy).

4. Higiena procesu nauczania: Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżąca kontrola w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków i odpowiedniej organizacji pracy ucznia w celu jego ochrony przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce. W trakcie sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w szkołach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu podejmował również działania o charakterze prewencyjnym w zakresie profilaktyki wad postawy np. ocena obciążenia uczniów plecakami/tornistrami, właściwej organizacji procesu nauczania, np. higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych, promowania dobrych praktyk, np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia. □ W 2022r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Właściwie dobrany tornister korzystnie wpływa na kształtowanie prawidłowej postawy ciała u dzieci i młodzieży. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, opierającymi się na wynikach badań WHO, waga tornistra nie powinna przekraczać od 10 do 15% masy ciała ucznia. Dodatkowo ciężar powinien być rozłożony równomiernie, a uczeń powinien nosić tornister na obu ramionach. W 2022r. ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przeprowadzono w 1 szkole podstawowej, w 8 oddziałach. W badaniu brało udział 77 uczniów. Pomiar wykazały, że zbyt ciężkie plecaki nosiło 14 uczniów, co stanowi ok. 18% wszystkich poddanych ocenie. Zbyt duże obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych może powodować nasilenie bólu pleców, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie prowadzić do skrzywienia kręgosłupa. W trosce o stan zdrowia uczniów został wprowadzony prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie

w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniły uczniom miejsca na podręczniki i przybory szkolne (szafki indywidualne, szafki lub półki w klasach). Istotnym elementem mającym wpływ na higienę procesu nauczania jest również właściwa organizacja i przebieg procesu nauczania, w tym tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych. W 2022 r. dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych pod względem higienicznym w 6 szkołach. Podczas czynności kontrolnych zwracano szczególną uwagę na stałą porę rozpoczynania zajęć lekcyjnych, z nie większą od 1 godziny różnicą czasu rozpoczynania zajęć w poszczególnych dniach tygodnia, jak również różnicę liczby godzin lekcyjnych w kolejnych dniach tygodnia – nie większa od 1 godziny. W 3 skontrolowanych szkołach wykazano niezgodności rozkładów zajęć lekcyjnych z zasadami higieny, co spowodowane jest dojazdami uczniów oraz zatrudnieniem nauczycieli w kilku placówkach. Dodatkowo, w trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych monitorowano kwestię związaną z odpoczynkiem ucznia w czasie trwania przerw międzylekcyjnych w aspekcie m.in. zapewnienia odpowiedniego (wystarczającego) czasu na odpoczynek lub zjedzenie posiłku, jak również możliwości spędzenia przerw na świeżym powietrzu. Spośród 11

placówek skontrolowanych w tym obszarze w 8 z nich część przerw jest krótszych niż 10 minut (przeważnie są to przerwy na początku i końcu zajęć) . W przeważającej większości, zapewnione są przerwy 10 min, z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową. Dodatkowo 10 skontrolowanych szkół umożliwia uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu. W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb uczniów, dyrektorzy placówek umożliwiają im skorzystanie z dystrybutorów wody przeznaczonej do spożycia (źródła/poidła) lub napoju wystawianego w dzbankach w pomieszczeniu stołówki – 5 skontrolowanych szkół.

5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego: W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2022r. w 11 szkołach wykazano, że z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem, w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego – pokój nauczycieli, mogli korzystać uczniowie 8 szkół, 2 szkoły dysponują salami gimnastycznymi i boiskiem, 1 szkoła posiada tylko salkę do fitness. Podczas kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych – w 8 szkołach uczniowie mieli możliwość korzystania z natrysków, jednak tylko w 3 szkołach natryski były używane przez młodzież i to sporadycznie lub po dodatkowych zajęciach.

6. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży: W 2022r. w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 28 turnusów zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży (5 turnusów wypoczynku zimowego oraz 23 turnusy wypoczynku letniego). Warunki sanitarno-higieniczne skontrolowano na 14 turnusach, kontrole nie wykazały uchybień w zakresie warunków sanitarno-higienicznych.

7. Podsumowanie:

W roku 2022 w skontrolowanych placówkach zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne ulegają poprawie, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych - wykonano remonty kapitalne i bieżące: w Zespole Szkół w Jegłowniku, przy ul. Malborskiej 43 wykonano remont holu, korytarzy, wymieniono stolarkę drzwiową w pomieszczeniach dydaktycznych,

- w Zespole Szkół w Gronowie Elbląskim, przy ul. Osiedlowej 15 sukcesywnie prowadzony jest remont kapitalny obydwu budynków szkoły.

Nadal jednak istnieją placówki, w których należałoby poprawić warunki higieniczne tak, aby odpowiadały obowiązującym wymogom. Potrzeby w tym zakresie znane są dyrektorom tych placówek, jednakże ich zaspokajanie jest znacznie ograniczone względami ekonomicznymi.

Do placówek, w których nadal istniejący stan wymaga przeprowadzenia stosownych prac i w których prowadzone jest postępowanie administracyjne należy Zespół Szkół w Pasłęku, przy ul. Zwycięstwa 28. Ponadto w części placówek wskazana byłaby modernizacja pomieszczeń sanitarnych.

W roku 2022 na turnusach zimowego i letniego wypoczynku organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Opracowano regulaminy oraz wdrożono procedury zawierające zasady bezpieczeństwa oraz podejmowano stosowne wzmożone działania profilaktyczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz prawidłowego przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży.

W skontrolowanych placówkach bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

X. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej opierały się o założenia Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) ustalonego na lata 2021-2025, a także o wytyczne opracowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie. Działalność oświatowo-zdrowotna miała charakter wielokierunkowy (objęte nią były różne problemy zdrowia publicznego). Adresowane były do całego społeczeństwa, a przeprowadzono je w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach ochrony zdrowia sprawującymi opiekę nad matkami, małymi dziećmi, młodzieżą szkolną oraz dorosłymi na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego. Oświatę zdrowotną szerzono w różnych formach takich jak zajęcia edukacyjne, punkty promocji zdrowia, konkursy, wywiady medialne, artykuły do lokalnych gazet, informacje w social mediach itp., skierowaną do wybranych grup społeczeństwa: dorośli, seniorzy, dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice, personel szkolny.

INTERWENCJE PROGRAMOWE OGÓLNOPOLSKIE

PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ”

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości uczniów dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program jest skierowany do uczniów V-VIII klas podstawowych.

W roku szkolnym 2021/2022 program edukacyjny „Trzymaj Formę!” został zrealizowany na etapie powiatowym i przystąpiło do niego 11 szkół - 7 z Elbląga (1518 uczniów) i 4 z powiatu elbląskiego (400 uczniów). W programie wzięło udział w sumie 1918 uczniów i 610 rodziców.

Szkoły realizujące program otrzymały pakiety edukacyjne zawierające poradniki dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu, broszury dla rodziców oraz plakaty „Zdrowie na talerzu”.

W ramach programu „Trzymaj Formę!” przeprowadzono dystrybucję elektronicznych materiałów edukacyjnych do 20 szkół podstawowych z Elbląga i powiatu elbląskiego.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji XVI edycji programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!” przystąpiło 19 szkół - 12 z Elbląga i 7 z terenu powiatu elbląskiego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu przeprowadziła szkolenie inauguracyjne dla 6 szkolnych koordynatorów na temat założeń programu i sposobu realizacji.

Informacja o rozpoczęciu naboru do programu oraz zaproszenie do udziału w ogólnopolskim konkursie wiedzy „Trzymaj Formę!”, organizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny opublikowano w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

PROGRAM PROFILAKTYKI HIV I AIDS

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń wirusem HIV, a także zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV drogą kontaktów seksualnych.

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przygotowali informacje na stronę Facebook i Twitter Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu na temat profilaktyki HIV oraz Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych w woj. Warmińsko-Mazurskim. Opublikowali także w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu artykuł z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o zmarłych na AIDS. Artykuł przekazano również do 11 szkół średnich z Elbląga i 3 szkół średnich z powiatu elbląskiego.

Z okazji Światowego Dnia AIDS w Szkole Podstawowej Nr 14 w Elblągu odbył się XX Powiatowy Konkurs Wiedzy o HIV/AIDS. W konkursie uczestniczyło 25 uczniów z 15 szkół podstawowych (10 szkół z Elbląga i 5 szkół z powiatu elbląskiego) i 10 szkół średnich (9 szkół z Elbląga i jedna z powiatu elbląskiego). Uczniowie rozwiązywali test zawierający 40 pytań zamkniętych. Komisja konkursowa wyłoniła 8 laureatów konkursu: w kategorii klas VII-VIII I miejsce zajął uczeń z SP w Młynarach, II miejsce uczeń z SP Nr 12 w Elblągu, III miejsce uczeń z SP w Nowakowie, wyróżnienie uczeń z SP Nr 2 w Pasłęku; w kategorii klas I-II szkół średnich I miejsce zajął uczeń z II LO w Elblągu, II miejsce uczeń z Zespołu Szkół w Pasłęku, III miejsce uczeń z Liceum Regent College w Elblągu, wyróżnienie uczeń z IV LO w Elblągu. Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu, NZOZ Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza” w Elblągu, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Elblągu oraz Akademię Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu. Wszyscy uczestnicy dostali dyplomy za udział w konkursie.

Z okazji Światowego Dnia AIDS opublikowano także na Facebook'u oraz Twitterze PSSE w Elblągu informację nt. Światowego Dnia AIDS, epidemiologii HIV i AIDS oraz nierówności strukturalnych, które utrudniają wprowadzanie sprawdzonych rozwiązań w zakresie zapobiegania i leczenia HIV/AIDS.

PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci dotyczących radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców.

W roku szkolnym 2021/2022 do programu zgłosiło się 8 przedszkoli, w tym 6 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 496 przedszkolaków i 401 rodziców. Przedszkolni koordynatorzy programu otrzymali od PSSE w Elblągu elektroniczne oraz papierowe materiały programowe.

W roku szkolnym 2022/2023 do programu zgłosiło się 11 przedszkoli, w tym 10 z Elbląga i 1 z terenu powiatu elbląskiego.

PROGRAM „BIEG PO ZDROWIE”

„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Program skierowany jest do dzieci z IV klasy szkoły podstawowej, grupa wiekowa 9-10 lat i ich rodziców. Główne cele programu to opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W VI edycji programu w roku szkolnym 2021/2022 wzięły udział 2 szkoły podstawowe, w tym 1 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego. Programem objęto 54 uczniów klas IV i 54 rodziców.

Pracownicy PZIOZ dokonali dystrybucji elektronicznych materiałów programowych do 3 szkolnych koordynatorów, którzy wyrazili chęć uczestnictwa w programie: plakaty, zeszyty ćwiczeń, fiszki, przewodnik dla nauczycieli.

Do VII edycji programu w roku szkolnym 2022/2023 zgłosiło się 15 szkół podstawowych, w tym 10 z Elbląga i 5 z terenu powiatu elbląskiego. Informacja o rozpoczęciu rekrutacji do programu pojawiła się w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu.

Akcja „Światowy Dzień Bez Tytoniu”- 31.05.2022 r.

Celem głównym akcji jest zwalczanie zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych, ograniczenie liczby osób palących oraz zwrócenie uwagi na skutki zdrowotne palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych.

Z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu na stronie Facebook PSSE w Elblągu zamieszczono artykuł „Tytoń – zagrożenie dla naszego środowiska” wraz z informacjami o korzyściach z zaprzestania palenia. Artykuł ukazał się także w lokalnych mediach: internetowej gazecie portEl, Dzienniku Elbląskim i gazecie Razem z Tobą. Ponadto przeprowadzono dystrybucję elektronicznych materiałów dotyczących Światowego Dnia Bez Tytoniu do wszystkich szkół podstawowych i szkół średnich na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego.

Akcja „Światowy Dzień Rzucania Palenia”- 17.11.2022 r.

Głównym celem akcji jest zwalczanie zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych, ograniczenie liczby osób palących oraz zwrócenie uwagi na skutki zdrowotne palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych.

Z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili zajęcia edukacyjne na temat szkodliwości dymu tytoniowego i korzystania z elektronicznych papierosów dla 50 rodziców uczniów ze Szkoły Podstawowej w Nowakowie. Zamieszczono także informację na stronie Facebook PSSE w Elblągu na temat Światowego Dnia Rzucania Palenia, w tym dane statystyczne i korzyści z zaprzestania palenia. Artykuł przesłano także do lokalnych mediów, informacja ukazała się w 3 gazetach internetowych: portEl, Razem z Tobą i elblag.net.

PROGRAM „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Celem programu edukacyjnego „Wybierz życie – pierwszy krok” jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Do programu w roku szkolnym 2022/2023 zgłosiło się 8 szkół średnich, w tym 7 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego.

PROGRAM „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE”

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Głównym założeniem programu jest zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczające do przedszkoli.

W roku szkolnym 2022/2023 do programu zgłosiło się 5 przedszkoli, w tym 4 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

1. Akcja „ZDROWE WAKACJE”

Celem interwencji było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim. Grupę docelową stanowiły dzieci i młodzież przebywająca w placówkach wypoczynku letniego oraz ich rodzice. Akcja trwała od maja do sierpnia 2022 r.

W ramach interwencji zamieszczono w mediach społecznościowych PSSE w Elblągu artykuły nt. bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego, w tym bezpieczeństwa w lesie, nad wodą, podczas burzy, podczas upałów, profilaktyki promieniowania UV, chorób odkleszczowych, bąblowicy, Barszczu Sosnowskiego, zatruc pokarmowych, wścieklizny, użądleń owadów, bezpiecznego grzybobrania oraz zagrożeń wynikających z zabawy w fontannach i niezabezpieczonych piaskownicach. Artykuły przekazano także do lokalnych mediów – informacja nt. Barszczu Sosnowskiego, skutków nadmiernej ekspozycji na promienie UV oraz bąblowicy ukazały się w gazecie internetowej portEl, info.elblag, Razem z Tobą, elblag.net, Dziennik Elbląski.

Przesłano artykuły do 29 organizatorów wypoczynku letniego na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego dot. bezpiecznych wakacji wraz z elektronicznymi materiałami edukacyjnymi. Przeprowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie papierowej do 15 placówek wypoczynku letniego, 6 szkół podstawowych, 13 przedszkoli i 1 żłobka na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego.

2. Akcja „MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców przyszłych pierwszoklasistów w zakresie higieny pracy w szkole i w domu, w tym: właściwy dobórumeblowania (stolika/biurka, krzesła) do stanowiska pracy dziecka, racjonalne odżywianie, kontrola zawartości plecaków i dążenie do zmniejszenia ciężaru plecaków/tornistrów. Akcja trwała od marca do października 2022 roku.

W ramach akcji zamieszczono na stronie Facebook oraz Twitter PSSE w Elblągu artykuły wraz z grafikami edukacyjnymi nt. doboru plecaków szkolnych oraz racjonalnego żywienia dzieci. Przesłano również elektroniczne materiały edukacyjne do 44 przedszkoli (37 z Elbląga i 7 z powiatu elbląskiego) oraz 45 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 23 z powiatu elbląskiego) skierowane do rodziców dzieci rozpoczynających naukę w I klasie szkoły podstawowej na temat bezpiecznego korzystania z telefonów komórkowych, doboru tornistrów szkolnych oraz mebli do stanowiska pracy dziecka.

Przeprowadzono dystrybucję papierowych materiałów edukacyjnych do 19 przedszkoli i 11 szkół podstawowych z Elbląga i powiatu elbląskiego dotyczących profilaktyki wszawicy oraz doboru tornistrów szkolnych i mebli do stanowiska pracy dziecka rozpoczynającego naukę w szkole podstawowej.

3. Akcja „ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA”

Światowy Dzień Zdrowia jest upamiętnieniem powstania Światowej Organizacji Zdrowia (7 kwietnia 1948 r.). Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na aktualną problematykę z zakresu zdrowia publicznego.

W roku 2022 hasłem przewodnim akcji było: "Our planet, our health - Nasza planeta, nasze zdrowie", które miało skupić globalną uwagę na pilnych działaniach niezbędnych do utrzymania zdrowia ludzi i planety oraz wspierania ruchu na rzecz tworzenia społeczeństw skoncentrowanych na dobrym samopoczuciu.

W ramach akcji pracownicy PZIOZ opracowali i umieścili informację o Światowym Dniu Zdrowia 2022 na stronie Facebook PSSE w Elblągu. Artykuł ukazał się także w internetowej gazecie „Razem z Tobą”. Informacja o Światowym Dniu Zdrowia została również przesłana do 45 szkół podstawowych (22 z Elbląga i 23 z powiatu elbląskiego) oraz 20 szkół średnich (16 z Elbląga i 4 z powiatu elbląskiego).

4. Edukacja żywieniowa

Celem edukacji żywieniowej jest kształtowanie wśród ogółu społeczeństwa prawidłowych postaw i nawyków żywieniowych, poszerzanie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej w codziennym życiu oraz edukacja konsumencka, czego konsekwencją ma być ograniczenie występowania chorób cywilizacyjnych takich jak otyłość, cukrzyca, miażdżyca.

W 2022 roku pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili zajęcia edukacyjne na temat zasad prawidłowego odżywiania, prawidłowego stosowania suplementów diety, szkodliwości napojów energetyzujących i odczytywania informacji zawartych na etykietach produktów spożywczych dla 48 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Tolkmicku.

Na stronie Facebook oraz Twitter Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu przez cały rok publikowano informacje dotyczące prawidłowego odżywiania, w tym między innymi o znaczeniu II śniadania w codziennej diecie, szkodliwości nadmiernego spożycia cukru, prawidłowego nawodnienia organizmu, stosowania suplementów diety. Przeprowadzono elektroniczną dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat zasad prawidłowego odżywiania do wszystkich szkół podstawowych na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego.

Pracownicy PZIOZ wzięli udział w kampanii EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”, w ramach której zamieszczono 12 postów na stronie Facebook PSSE w Elblągu dotyczących bezpieczeństwa żywności, w tym suplementów diety, higieny i znakowania żywności.

5. Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu w ramach profilaktyki uzależnień od nowych narkotyków prowadzi działania edukacyjne we współpracy z Komendą Miejską Policji w Elblągu i Stowarzyszeniem Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN w Elblągu. Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadzili we współpracy z Komendą Miejską Policji w Elblągu zajęcia edukacyjne 41 rodziców uczniów ze Szkoły Podstawowej w Nowakowie. Materiały edukacyjne o profilaktyce uzależnień od nowych narkotyków rozdyskrebowano do 11 szkół z Elbląga i powiatu elbląskiego.

6. Profilaktyka chorób nowotworowych

Działania z profilaktyki chorób nowotworowych obejmowały publikację artykułów w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu, wśród których znalazły się informacje na temat profilaktyki czerniaka (metody ochrony przed nadmiernym promieniowaniem UV oraz na co należy zwrócić uwagę podczas obserwacji znamion), radonu i działań ograniczających jego wpływ na organizm, a także profilaktyki nowotworu piersi. Artykuł na temat profilaktyki czerniaka przekazano do lokalnych mediów, informacja ukazała się w 2 gazetach internetowych: portEI, „Razem z Tobą”.

7. Higiena osobista i higiena rąk

Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej prowadzili działania edukacyjne mające na celu profilaktykę chorób przenoszonych przez brudne dłonie poprzez naukę prawidłowego mycia rąk. Działania skierowano do wszystkich grup wiekowych poprzez publikację materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu. Wśród artykułów na temat prawidłowego mycia rąk znalazły się materiały w języku polskim i ukraińskim. W mediach społecznościowym promowano również informację o Światowym Dniu Higieny Rąk i Światowym Dniu Mycia Rąk. Ulotki o prawidłowym myciu rąk w języku polskim i ukraińskim oraz elektroniczne kolorowanki edukacyjne rozpropagowano za pośrednictwem poczty elektronicznej do 46 przedszkoli, 45 szkół podstawowych i 21 szkół średnich na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego. Ulotki papierowe „Jak skutecznie myć ręce” oraz kolorowanki edukacyjne dla dzieci rozdyskrebowano do 5 szkół podstawowych z powiatu elbląskiego.

Pracownicy PZiOZ wzięli udział w akcji edukacyjnej „Szkoła mycia rąk Elli i Maxa”, w ramach której rozdyskrebowano pakiety materiałów dydaktycznych (podręcznik dla nauczyciela, karty ćwiczeń i dyplomy dla uczniów) do 3 szkół z powiatu elbląskiego. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Elblągu przeprowadziła powiatowy etap konkursu plastycznego „Dlaczego warto myć ręce”, organizowanego przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie. Do konkursu zgłosiło się 42 dzieci z 9 przedszkoli, w tym 8 z Elbląga i 1 z powiatu elbląskiego oraz 10 szkół podstawowych, w tym 6 z Elbląga i 4 z powiatu elbląskiego. Powołana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Elblągu komisja konkursowa wybrała 3 najlepsze prace z kategorii „przedszkola” i „szkoły podstawowe”, które przekazała do Wojewódzkiej Stacji w Olsztynie. Zdjęcia wszystkich zgłoszonych do konkursu prac zamieszczono na stronie Facebook PSSE w Elblągu.

8. Profilaktyka chorób odkleszczowych

W ramach profilaktyki chorób odkleszczowych pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zamieścili na stronie Facebook PSSE w Elblągu artykuły na temat kleszczy i chorób odkleszczowych – występowanie, wygląd, środki ochrony, sposób usuwania, objawy kleszczowego zapalenia mózgu i boreliozy. Przeprowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych dot. profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu do 14 szkół podstawowych, w tym 11 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego oraz 7 placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z Elbląga i powiatu elbląskiego. W ramach działań profilaktycznych do wszystkich przedszkoli i szkół podstawowych z Elbląga i powiatu elbląskiego przesłano w wersji elektronicznej kolorowankę edukacyjną „Kleszczowanka” stworzoną przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie.

9. Profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

W ramach profilaktyki chorób pasożytniczych pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zamieścili na stronie Facebook PSSE w Elblągu artykuł wraz z materiałami edukacyjnymi do pobrania (infografiki) na temat bąblowicy - drogi zakażenia, objawy, profilaktyka. Ponadto artykuł przesłano do 13 placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w tym 10 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego oraz do lokalnych mediów. Informacja ukazała się w 4 gazetach internetowych: info.elbląg, portEl, elbląg.net, Razem z Tobą.

W ramach profilaktyki wszawicy przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych o profilaktyce wszawicy do 6 szkół podstawowych, w tym 4 z Elbląga i 2 z powiatu elbląskiego

10. Profilaktyka poparzeń Barszczem Sosnowskiego

Opublikowano na stronie Facebook PSSE w Elblągu artykuł na temat Barszczu Sosnowskiego, w tym rozpoznawania rośliny, jej toksyczności, objawów po kontakcie, sposobów ochrony oraz pierwszej pomocy w przypadku poparzenia. Artykuł o Barszczu Sosnowskiego przesłano również do 14 placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w tym 11 z Elbląga i 3 z powiatu elbląskiego oraz do lokalnych mediów. Informacja ukazała się w 4 gazetach internetowych info.elbląg, portEl, Dziennik Elbląski, Razem z Tobą.

11. Profilaktyka grypy, SARS-CoV-2 i promocja szczepień ochronnych

Na stronie Facebook PSSE w Elblągu zamieszczono artykuł dotyczący profilaktyki grypy - jak chronić się przed grypą oraz dlaczego warto się zaszczepić. Opublikowano również artykuły na temat Europejskiego Tygodnia Szczepień, którego tematem przewodnim w roku 2022 było wzmocnienie znaczenia sprawiedliwego i rozszerzonego dostępu do szczepionek, aby przyczynić się do długiego i zdrowego życia dla wszystkich. Artykuł o Europejskim Tygodniu Szczepień ukazał się także w gazecie „Razem z Tobą”.

W ramach profilaktyki COVID-19 przeprowadzono dystrybucję elektronicznych materiałów na temat prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk i najważniejszych zasad bezpiecznego zachowania podczas pandemii do wszystkich przedszkoli, szkół podstawowych i szkół średnich na terenie Elbląga i powiatu elbląskiego.

12. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń wynikających z nierozważnego korzystania z antybiotyków. W ramach tego przedsięwzięcia pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zamieścili na stronie Facebook PSSE w Elblągu informację dotyczącą przyczyn rozwoju u bakterii antybiotykoodporności oraz sposobów zapobiegania powstawaniu bakterii antybioopornych. Informacja o Europejskim Dniu Wiedzy o Antybiotykach została również przesłana do lokalnych mediów i ukazała się w 2 gazetach internetowych: portEl i Razem z Tobą.

13. Inne działania profilaktyczne

Zamieszczono na stronie Facebook PSSE w Elblągu informacje na temat profilaktyki wścieklizny, profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby, profilaktyki alkoholowego zespołu płodowego (FAS), profilaktyki zatruc grzybami oraz postępowania w razie zatrucia.

WSPÓŁPRACA NAWIĄZANA PRZEZ PIS NA POZIOMIE POWIATOWYM W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI OŚWIATOWO-ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Pracownicy Sekcji PZiOZ aktywnie współpracują z jednostkami i organizacjami na terenie miasta Elbląg i powiatu elbląskiego wspomagając ich działania jak również korzystając z ich pomocy przy realizacji własnych przedsięwzięć. Należą do nich między innymi:

- Urząd Miasta w Elblągu
- Starostwo Powiatowe w Elblągu
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu
- Komenda Miejska Policji w Elblągu
- Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Elblągu
- Stowarzyszenie KARAN w Elblągu
- Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych w Elblągu
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Elblągu
- Placówki nauczania i wychowania z Elbląga i powiatu elbląskiego
- Lokalne media

XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

A. CZĘŚĆ STATYSTYCZNA

I. UZGADNIANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Wydano 4 opinie sanitarne uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- Wydano 3 opinie uzgadniające studium uwarunkowań i kierunków.
- Wydano 4 opinie dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

II. UZGADNIANIE PROJEKTÓW DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY

- Wydano 2 postanowienia dla projektów decyzji o warunkach zabudowy.

III. UZGADNIANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ ZNACZĄCO ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O USTAWĘ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- △ Wydano 39 opinii sanitarnych w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym: 4 opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 35 opinii o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
- △ W zakresie uzgadniania warunków realizacji wydano 4 opinie sanitarne określające warunki realizacji przedsięwzięć dla których było prowadzone postępowanie środowiskowe.

IV. UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH

- Wydano 3 opinie sanitarne uzgadniające dokumentację projektową (projekty budowlane, projekty technologiczne), w tym opinii sanitarnych bez zastrzeżeń / z zastrzeżeniami.
- W 3 sprawach dokumentacja wymagała uzupełnienia. Wystosowano 5 pism o uzupełnienie dokumentacji.

V. UCZESTNICZENIE W DOPUSZCZENIU DO UŻYTKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

- Wydano 18 stanowisk w sprawie zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym.
- Wydano 1 stanowisko w sprawie niezgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym.
- Wydano 4 stanowiska niewnoszące sprzeciwu - bez czynności odbiorowych (na podstawie dostarczonej przez inwestorów dokumentacji).

B. CZĘŚĆ OPISOWA

I. UZGADNIANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ STUDIÓW UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – wydano 7 opinii sanitarnych w tym m.in. dla:

projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godkowo

Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów w Studium ustala się poprzez wyznaczenie obszarów uzupełnień zabudowy o dominujących różnych funkcjach - o wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w tym: uWF - obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym wyznacza się we wszystkich miejscowościach, uRU - obszary uzupełnień zabudowy w ośrodkach produkcji rolnej, przetwórstwa rolno - spożywczego i obsługi rolnictwa; uPU - obszary uzupełnień zabudowy produkcyjno – usługowej; uML - obszary uzupełnień zabudowy letniskowej; uUT - obszary uzupełnień zabudowy usług turystycznych; obszarów rozwoju zabudowy o dominujących różnych funkcjach w tym: rWF - obszary rozwoju zabudowy wielofunkcyjnej; rWFg - obszary rozwoju zabudowy funkcji gospodarczych; rML - obszary rozwoju zabudowy letniskowej; rUT - obszary rozwoju zabudowy usług turystycznych.

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu obrębu geodezyjnego Nowakowo, gmina Elbląg

Celem regulacji zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jest min. ustalenie przeznaczenia terenów, rozgraniczenie terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania; ustalenie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; ustalenie zasad ochrony środowiska przyrody i krajobrazu, ustalenie zasad kształtowania krajobrazu; szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy; ustalenie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej; ustalenie granic terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Teren objęty opracowaniem obejmuje obszar całego obrębu Nowakowo o powierzchni 1102,49 ha, znajdującego się w gminie Elbląg.

projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części Pastłka

Do sporządzania zmiany planu miejscowego przystąpiono celem realizacji polityki przestrzennej gminy oraz ułatwienia procesu inwestycyjnego w obszarze opracowania, zgodnie z potrzebami społecznymi oraz przepisami prawa. Dla terenu objętego opracowaniem w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu plan ustala: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej; zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz nakaz realizacji szpaleru drzew zgodnie z oznaczeniem na rysunku planu. Ponadto w planie wprowadza się strefę ograniczonej zabudowy i zagospodarowania terenów sąsiadujących z terenami kolejowymi.

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Kopanka Pierwsza

Celem sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego było uporządkowanie formalno-przestrzenne północnych fragmentów wsi Kopanka Pierwsza, m.in.: poprzez wprowadzenie na nie funkcji mieszkaniowej jako kontynuacji istniejącej w granicach zabudowy mieszkaniowej oraz rozszerzenie funkcji mieszkaniowej na tereny przyległe. Jako zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej przyjęto min.: zaopatrzenie w wodę realizowane będzie z sieci wodociągowej, ścieki sanitarne odprowadzane będą do sieci kanalizacji sanitarnej (dopuszcza się stosowanie zbiorników bezodpływowych do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej); zasilenie w gaz realizowane będzie z indywidualnych źródeł lub z sieci gazowej; zasilenie w energię elektryczną realizowane będzie z sieci i urządzeń elektroenergetycznych, zaopatrzenie w ciepło realizowane będzie w oparciu o niskoemisyjne i nieemisyjne źródła ciepła bądź ze zbiorowej niskoemisyjnej i nieemisyjnej kotłowni.

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gronowo Elbląskie w miejscowości Jegłownik

Celem sporządzenia zmiany planu dla ww. obszarów jest zaktualizowanie struktury funkcjonalnej, w miejscowym planie, wprowadzenie funkcji mieszkaniowej w zakresie budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz zmiany przeznaczenia terenów rolnych na nierolnicze. Zapisy planu definiują usługi nieuciążliwe jako „usługi niezakłócające przeznaczenia mieszkaniowego i usługowego, których prowadzenie nie powoduje przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości środowiska przewidzianych dla tego przeznaczenia, w tym przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa”, ponadto na całym obszarze planu nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

II. UZGADNIANIE PROJEKTÓW DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY - wydano 2 postanowienia dla:

1. projektu decyzji o ustalenie warunków zabudowy działki o nr ew. 200/4 w obrębie Kwietniewo, gmina Rychliki dla inwestycji polegającej na rozbudowie budynku usługowego o pomieszczenie magazynowe w celu przechowywania artykułów przemysłowych

Teren przewidziany na realizację inwestycji znajduje się w sąsiedztwie czynnego cmentarza w miejscowości Kwietniewo. Odległość działki przewidzianej na realizację inwestycji od granic czynnego cmentarza wynosi 39 m. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Elblągu uznał za konieczne wprowadzenie uwag do przedłożonego projektu decyzji o warunkach zabudowy: planowana rozbudowa istniejącego budynku usługowego, w tym pomieszczenie magazynowe może pełnić wyłącznie funkcję magazynową dla przechowywania artykułów przemysłowych z wykluczeniem magazynowania artykułów spożywczych oraz wyklucza się możliwość rozbudowy/budowy instalacji wodociągowej dla planowanej rozbudowy.

2. projektu decyzji o ustalenie warunków zabudowy dla działki o nr ew. 245/1 w obrębie 0013, Święty Gaj gm. Rychliki dla inwestycji polegającej na budowie budynku gospodarczego w ramach zabudowy zagrodowej

W projekcie decyzji ustalającej warunki zabudowy określono szczegółowe zasady zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym min. ustalono usytuowanie budynku względem linii rozgraniczającej z działką 123; określono maksymalną wysokość budynku, określono szerokość elewacji frontowej i dopuszczalne kąty nachylenia połaci dachowej. Ponadto określono nieprzekraczalne linie zabudowy oraz wprowadzono zapis dotyczący odległości od granicy cmentarza. Odprowadzanie wód opadowych z powierzchni dachów odbywać się powierzchniowo do gruntu w granicach działki Inwestora lub do sieci kanalizacji deszczowej w przypadku jej wybudowania. W zakresie odpadów stałych nakazano segregację wg grup asortymentowych wywożonych przez specjalistyczne przedsiębiorstwo. W projekcie decyzji zawarto informację, że dla budowy budynku gospodarczego nie przewiduje się zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków sanitarnych. Planowana inwestycja zlokalizowana będzie w odległości ok.110 m od granicy działki czynnego cmentarza w miejscowości Święty Gaj.

III. UZGADNIANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ ZNACZĄCO ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O USTAWĘ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- Wydano 4 opinie sanitarnych określających warunki realizacji przedsięwzięć dla których było prowadzone postępowanie środowiskowe w tym min.:
 - Uruchomienie instalacji do produkcji pelletu z drewna i materiałów drewnopochodnych na dz. nr 99/4 obręb Jasionna gmina Gronowo Elbląskie.
Teren przewidziany pod realizację inwestycji jest położony we wschodniej części wsi Jasionna. Przedmiotem inwestycji jest uruchomienie dodatkowej instalacji do produkcji pelletu z drewna i materiałów drewnopochodnych tj. odpadów poprodukcyjnych z obróbki drewna, płyty wiórowej, opakowań z drewna i gospodarki leśnej pozyskiwanych z zakładów meblowych i stolarskich. Inwestycja będzie realizowana w istniejących obiektach w obszarze działki nr 99/4. Powierzchnia działki wynosi 1,56 ha i jest zabudowana budynkami produkcyjno-magazynowo-usługowymi połączonymi w jedną bryłę o powierzchni 1 850 m. Zakład planuje poddanie procesowi pelletowania łącznie ok. 2900 Mg odpadów rocznie.
 - Budowa nowej obory dla krów mlecznych z płytą obornikową i zbiornikiem na gnojówkę na części działki 13/10 obr. Stare Kusy, gmina Pasłęk.
Planowane przedsięwzięcie polegać będzie na rozbudowie istniejącej instalacji do chowu bydła mlecznego, zlokalizowanej na działkach nr 13/6, 7/2 i 13/10 obr. Stare Kusy, gm. Pasłęk. Rozbudowa obejmie wykonanie nowego budynku obory dla krów dojnych wraz z płytą obornikową i zbiornikiem na gnojówkę, zlokalizowanych w narożniku działki nr 13/10, przylegającym do działki nr 13/6. W ramach realizacji inwestycji powstaną dodatkowo: nowa, wykonana w technologii tradycyjnej obora o pow. 1925 m² przewidziana na 202 stanowiska dla krów, płyta obornikowa o pow. 875 m² oraz zbiornik na gnojówkę o pow. 770 m³ częściowo wykonany pod płytą obornikową. Maksymalna docelowa obsada wyrażona współczynnikiem DJP wyniesie 452,5 DJP z czego rozbudowa istniejącej instalacji stanowić będzie 206,5 DJP.

- Dla 4 przedsięwzięć stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko:
 - uruchomienie instalacji do produkcji pelletu z drewna i materiałów drewnopochodnych na dz. nr 99/4 obręb Jasionna gmina Gronowo Elbląskie
 - budowa hali produkcyjno-magazynowej z zapleczem socjalno-biurowym na działce 45/1 w obrębie ewid. nr 04 przy ul. Dworcowej w Pasłęku, powiat elbląski, województwo warmińsko-mazurskie
 - budowa nowej obory dla krów mlecznych z płytą obornikową i zbiornikiem na gnojówkę na części działki 13/10 obr. Stare Kusy, gmina Pasłęk, powiat elbląski, województwo warmińsko-mazurskie
 - budowa instalacji OZE o łącznej powierzchni zabudowy do 57,5 ha wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach nr 336 i 499 obręb Nowakowo gm. Elbląg
- Dla 35 przedsięwzięć wydano opinie stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w tym m.in.:
 - budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy ok. 0,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach o nr ewid. 88/3, 88/13, 88/14 obręb 0006 Godkowo, gmina Godkowo
 - rozbudowa drogi powiatowej nr 1134N Nadbrzeże-Suchacz
 - przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Gronowo Elbląskie
 - budowa instalacji OZE o łącznej powierzchni zabudowy do 23 ha wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 501 obręb Nowakowo gm. Elbląg
 - montaż 6 sztuk zbiorników gazu płynnego o poj. 6,7 m²/szt. wraz z przyłączem gazowym z przeznaczeniem do suszenia zbóż na działce nr 278 i 280 obręb Nowotki, gm. Elbląg
 - przebudowa mostu w ciągu DP 1119N w km 14+821 na rzece Dziergoń w miejscowości Dzierzgonka
 - budowa stawu wodnego do hodowli ryb na terenie działki nr 4/6 obręb Wysoka, gm. Rychliki, pow. elbląski

IV. UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH – wydano 4 opinie sanitarne dla:

- projektu budowlanego pt. „Rozbudowa budynku byłego baru i zmiana sposobu użytkowania na sklep wielobranżowy, dz. nr 3/3, 3/10, obr. 280407 Durlity”
- dokumentacji pt. „Przebudowa i adaptacja części istniejących pomieszczeń budynku na terenie Szpitala Powiatowego w Pasłęku w celu utworzenia pracowni Tomografii Komputerowej (TK) oraz wykonania łącznika do budynku głównego wraz z przebudową podjazdu dla karetek”
- dokumentacji pt. „Rozbudowa hali produkcyjno-magazynowej o część laboratoryjno-biurową oraz niezbędną infrastrukturę techniczną, ul. Dworcowa 10, 14-400 Pasłęk, dz. nr 54/1, obręb 0004 Pasłęk”
- dokumentacji pt. „Adaptacja pawilonu usługowo-handlowego dla potrzeb punktu aptecznego”

V. UCZESTNICTWO W DOPUSZCZENIU DO UŻYTKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO W TRYBIE art. 56 PRAWA BUDOWLANEGO

Inwestycje uruchamiane w 2022 r. mające wpływ na stan sanitarno-higieniczny powiatu elbląskiego:
Oczyszczalnia ścieków

- oczyszczalnia ścieków w Młynarach z lokalizacją na dz. nr 22/3, 22/4, 22/6 obr. 0002 Miasto Młynary

Sieci wodociągowe i kanalizacyjne

- sieć kanalizacji sanitarnej Rogajny-Grażyna-Majki-Zielonka Pasłęcka z lokalizacją na działkach nr 13, 24 obręb ewidencyjny Kielminek gm. Pasłęk, 502, 122/2, 473, 484, 580/2, 79, 509, 589, 486, 121, 80, 78/2, 81, 585 obręb ewidencyjny Zielonka Pasłęcka gmina Pasłęk

Stacje uzdatniania wody

- stacja uzdatniania wody w Godkowie z lokalizacją na działkach 30/7; 29/4; 30/6; 30/12, 14-407 Godkowo

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

- oddział Chorób Wewnętrznych Szpitala Powiatowego w Pasłęku po modernizacji w związku z COVID-19
- Dział Farmacji Szpitalnej w Szpitalu Powiatowym w Pasłęku przy ul. Kopernika 24 A

Zakłady pracy zatrudniające powyżej 10 osób

- zespół pomieszczeń laboratorium, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników produkcyjnych oraz pomieszczeń biurowych w budynku Centrum Badawczo Rozwojowego przy ul. Westerplatte 43 w Pasłęku

Obiekty turystyczne i rekreacyjne

- pensjonat z zapleczem gospodarczym i urządzeniami towarzyszącymi z lokalizacją na działce nr 210 obręb Kadyny, gm. Tolkmicko

Inne obiekty użyteczności publicznej

- budynek Posterunku Policji z lokalizacją na działce nr 191/26, obręb ewidencyjny Młynary 04
- obiekt w Łęczu na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej z lokalizacją na dz. nr 199, obr. Łęcze, jedn. ewid. Tolkmicko.

Inne

- zmiana układu funkcjonalnego budynku biurowo-szkoleniowego na działkach nr 124/1 i 124/3, pl. Św. Wojciecha, 14-400 Pasłęk, obr. ewid. 07 Pasłęk
- budynek produkcyjny z częścią socjalną z lokalizacją na działce nr 88, obręb Sapy, gmina Młynary.
- rozbudowa hali produkcyjnej z częścią socjalną, działka nr 88/3 obręb Godkowo, gmina Godkowo
- rozbudowa hali wtryskarek i budowa zaplecza biurowo-socjalnego z laboratorium na parterze obiektu z lokalizacją na działce 16/9, 16/26, 16/49, 16/48 [położonej w obrębie ewidencyjnym Gronowo Górne